

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

Bakalářská práce

Místní akční skupiny jako cesta rozvoje venkova Jihočeského kraje

Vypracoval: Bc. Tomáš Novák

Vedoucí práce: Ing. Petra Pártlová, Ph.D.

České Budějovice

2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 6. 9. 2016

.....

Tomáš Novák

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš NOVÁK**
Osobní číslo: **E11567**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Název tématu: **Místní akční skupiny jako cesta rozvoje venkova jihočeského kraje**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je zhodnocení fungování místních akčních skupin v celém Jihočeském kraji a zodpovězení hypotézy, zda místní akční skupiny mohou účelně rozvíjet jihočeský venkov, a to na základě odpovídajícího zkoumání dosavadní činnosti těchto společností a predikce budoucího stavu v novém programovacím období.

Pro získání přehledu o problematice a dotčeném území bude nutno přiblížit problematiku definice venkova a stručně toto území vymezit v intencích Jihočeského kraje. Práce bude obsahovat definici místních akčních skupin i metody LEADER. V praktické části bude podrobně doložen přínos místních akčních skupin k rozvoji Jihočeského kraje, stručně objasněn systém hodnocení MAS, na základě dotazníkového šetření nastíněna možnost budoucího zacílení fungování MAS a dále také predikována činnost místních akčních skupin v nadcházejícím programovém období.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury a sepsání literární rešerše vztahující se k dotčené problematice.
2. Práce bude členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část bude zaměřena na studium literárních pramenů, vysvětlení základních pojmů ve vztahu k rozvoji regionu a MAS. Praktická část bude vypracována na základě informací z databází MAS i NS MAS ČR a dotazníkového šetření, případně řízenými rozhovory se zaměstnanci kanceláří MAS.
3. Práce se bude zabývat vznikem místních akčních skupin v Jihočeském kraji. Z dílčích cílů bude podáno vysvětlení k fungování místních akčních skupin a popsání principů metody LEADER.
4. Potvrzení nebo vyvrácení hypotéz a zhodnocení výsledků. Výsledkem práce bude zhodnocení možnosti přínosu místních akčních skupin k rozvoji venkova Jihočeského kraje, zhodnocení systému hodnocení MAS a zhodnocení stavu programovacího období 2014 - 2020 ve vztahu k MAS.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Cíle a metodika, 4. Praktická část, 5. Návrhy a doporučení, 6. Diskuse, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Přehled použité literatury, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. ADAMČÍK, S. (2000). Regionální politika a management regionů, obcí a měst. Ostrava: Ekonomická fakulta Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava.
2. ARMSTRONG, H. & TAYLOR, J. (2000). Regional Economics and Policy. Great Britain: Wiley -Blackwell.
3. BINEK, J., et al. (2010). Synergie ve venkovském prostoru: přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí. Brno: GaREP.
4. DOČKAL, V. (2006). Regionální politika EU a naplňování principu partnerství: Případové studie České republiky, Německa, Francie a Slovinska. Brno: Mezinárodní politologický ústav.
5. GALVASOVÁ, I. et al. (2007). Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Petra Pártlová, Ph.D.**

Katedra regionálního managementu

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **9. září 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. srpna 2016

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval všem zástupcům místních akčních skupin v jižních Čechách. Nejen za poskytnutí informací a sdělení svých názorů, ale zejména za jejich tvůrčí práci a zájem o náš kraj. Díky Vám vidím, že je mnoho lidí, kteří nehledí jen na osobní prospěch a zisk. Děkuji.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Cíle a metodika	5
3	Literární přehled	6
3.1	Venkovský prostor	6
3.2	Venkovský prostor z nadnárodního hlediska	7
3.3	Venkovský prostor z hlediska ČR.....	12
3.4	Stručná definice MAS	18
3.5	Metoda LEADER.....	20
4	Praktická část.	24
4.1	Dosavadní přínos Jihočeských MAS 2007 – 2013 k rozvoji jihočeského venkova.....	24
4.1.1	Historie metody LEADER v ČR s přihlédnutím k situaci na území Jihočeského kraje ve zkratce.....	25
4.1.2	MAS v Jihočeském kraji podle data založení.....	28
4.1.3	Popis území, začleněného do MAS v rámci Jč. kraje.....	29
4.1.4	Popis území, které leží mimo působnost MAS.....	32
4.1.5	Podávání žádostí o podporu MAS (SPL) z PRV 2007 - 2013.....	34
4.1.6	Přínos MAS pro území Jihočeského kraje v rámci PRV 2007 – 2013.....	36
4.1.7	Počet realizovaných projektů MAS ve sledovaném období	36
4.1.8	Výše alokace projektů MAS ve sledovaném období	37
4.1.9	Zhodnocení přínosu v období 2007 - 2013	39
4.2	Hodnocení MAS.....	41
4.2.1	Přehled hodnocení Jihočeských MAS 2010 – 2012	44
4.2.2	Posouzení systému hodnocení, vč. návrhu	46
4.2.3	Návrh: Rozšířený stupeň hodnocení MAS: varianta Základ + Motivační složka	48

4.3	Predikce činnosti MAS v období 2014 – 2020 ve vztahu k rozvoji venkova Jihočeského kraje.....	50
5	Návrhy a doporučení.....	60
6	Diskuse.....	62
7	Závěr	64
8	Resumé.....	66
9	Přehled použité literatury	68
10	Seznam použitých zkratk	71
11	Seznam grafů, map a tabulek	72
12	Přílohy.....	73

1 Úvod

Naše společnost se dostala do situace, kdy v evropských fondech a v dotacích obecně vidí jen cestu mocných k zisku a vlastnímu prospěchu. Z jednoho z nejvýznamnějších nástrojů podpory rozvoje členských států Evropské unie za účelem vyrovnávání regionálních disparit i procesu rozvoje samotného se stal pojem, který slouží k politickým pŕtkám, osočování a společenskému znemožňování.

Místní akční skupiny jen na jihu Čech jen v průběhu programového období 2007 – 2013 zajišťovaly administraci (nebo se samy podílely na realizaci) mnoha projektů. Šlo o stovky menších projektů a všechny se obešly bez jediného dotačního skandálu. Co se tím snažíme říci? Že přes celospolečenské negativní konotace se v podobě místních akčních skupin a metody LEADER¹ objevil způsob, jak zapojit právě ony nespokojené osoby, podnikatele i obce do procesu podpory rozvoje regionů a dokázat, že na našem venkově žijí lidé, kterým nejsou lhostejné tradice ani budoucnost. Nazvali jsme proto místní akční skupiny přídomekem „cesta rozvoje venkova“. Důvody v plné šíři nezjistí ani sebepečlivější čtenář této práce. Pochopí je až tehdy, kdy se s prací místních akčních skupin sám obeznámí. Není to nic těžkého, protože lidé, kteří v těchto společnostech pracují, rádi vysvětlí naprosto vše a ještě se dočkáte pocitu, že jste je svým zájmem potěšili.

Problematika metody LEADER a místních akčních skupin (dále MAS²) v současné době v Evropě zažívá nezvyklou dvojkolejnost. Na jedné straně dochází k faktickému útlumu využívání této metody (např. Slovensko, Irsko), na straně druhé v podmínkách České republiky (dále ČR) lze předpokládat zvýšení významu LEADERu i MAS. Jihočeské MAS jsou nedílnou součástí tohoto trendu a v období 2014 – 2020 mají možnost získat nemalé finanční prostředky. Logicky se tak na ČR upírají zraky z mnoha evropských zemí, které metodu LEADER doposud nezařazují mezi nástroje rozvoje regionu v takové míře. Ovšem z pohledu jednotlivých MAS není v ČR jejich situace vůbec jednoduchá. Ani v této době není v plné míře spuštěno nové programové období a mnoho MAS čelí existenčním problémům. Proto se v této práci zaměříme na bližší posouzení období minulého (2007 – 2013) a právě jeho prostřednictvím, se zaměřením

¹ LEADER. Jedná se o akronym francouzského spojení *Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Régionale*, v překladu *Propojení aktivit pro rozvoj ekonomiky venkova*

² MAS – místní akční skupiny (z angl. Local Action Groups)

na území jižních Čech, budeme dokazovat míru přínosu činnosti MAS k rozvoji venkova. Naopak jejich úlohu v příštích letech budeme v podstatě predikovat, neboť nám prozatím nic jiného nezbývá.

Obecně se dá říci, že k problematice LEADERu, zejména toho českého, nebylo publikováno mnoho odborných prací. V případě závěrečných prací studentů se navíc takové práce prozatím spíše soustředily na jednotlivé MAS, či přímo na definici MAS a metody LEADERu. Z toho důvodu se budeme definicemi zabírat jen okrajově a také nebudeme podávat hloubkovou sondu do historie jednotlivých MAS. Vznikl by tak mnohastrankový dokument, který by ve výsledku pouze sumarizoval údaje, jaké je možné dohledat v archivech každé MAS.

2 Cíle a metodika

K sepsání této práce byly použity literární a internetové zdroje, data získaná z realizovaného dotazníkového šetření, individuálních rozhovorů s manažery MAS a informace z archivu autora, vytvořeného k této problematice. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Pro vytvoření teoretické části byly použity dostupné literární prameny vč. těch, které jsou dostupné v elektronické verzi prostřednictvím internetových stránek významných institucí. Jejich pomocí byly vysvětleny základní pojmy, zejména pojetí venkovského regionu, definice MAS i metody LEADER.

Praktická část vznikla především za využití internetových zdrojů, zejména dat Národní sítě Místních akčních skupin ČR (dále také NS MAS ČR), jednotlivých MAS a ministerstev Zemědělství (dále také Mze) a Místního rozvoje (Mmr), dat pocházejících z dotazníkového šetření, řízených rozhovorů a v neposlední řadě také z archivu autora práce.

Pro bakalářskou práci byla zvolena hypotéza: „Místní akční skupiny účelně rozvíjejí jihočeský venkov.“ Potvrzení či vyvrácení této hypotézy bude provedeno na základě zhodnocení dosavadního fungování MAS s přihlédnutím k období 2007 – 2013, které je prozatím posledním skončeným programovým obdobím v rámci fungování evropských fondů a predikce nového programového období 2014 – 2020 s přihlédnutím k možnostem nastavení systému hodnocení MAS.

Cílem práce je tedy zhodnocení výše uvedené hypotézy a dále popis problematiky definice venkova, podstaty metody LEADER i fungování MAS v rámci území Jihočeského kraje, posouzení systému hodnocení MAS a predikce situace MAS v programovém období 2014 – 2020.

3 Literární přehled

Při zpracování této práce bylo nutné se podrobněji zabírat problematikou venkova a jeho definicí. Jedná se o oblast, která doposud nebyla uspokojivým způsobem ukotvena v legislativním rámci ČR. Ačkoliv byl například v roce 1997 schválen Zákon č. 252/1997 Sb. o zemědělství, v jehož textu se vícekrát setkáme s pojmem venkov či venkovská oblast, přesnou definici se ani v jeho znění nedozvíme. A to i přesto, že se na podporu rozvoje venkova vynakládají značné finanční prostředky (obcí, krajů, národní zdroje i zdroje Evropské unie (dále EU)). Problematika venkova také přímo ovlivňuje strukturu, organizaci i řízení MAS a právě venkov jako takový od začátku determinoval vývoj MAS.

3.1 Venkovský prostor

Venkovský prostor. První oblastí zkoumání každé podobné práce je prostá definice něčeho tak samozřejmého. Anebo to tak samozřejmé není? Čím v našich očích většinou venkov je? Každá práce pohlíží na tento termín poněkud odlišně. Je to pochopitelné. Zeptejme se obyvatele Prahy, co znamená venkov, a totéž učiníme v případě obyvatele některé rezidenční oblasti Českých Budějovic. Jen těžko bude jejich pojetí shodné. Prostor venkova si totiž nutně odvozujeme od našich životních zkušeností a představ.

Ani my se tedy nevyhneme této nutnosti. Jihočeský kraj se i slovy vrcholných představitelů profiluje jako kraj venkovský, či převážně venkovský. Můžeme s tímto tvrzením souhlasit, ale pojd'me si ujasnit, proč tomu tak je. Nemusíme přitom absolvovat etymologický exkurz do historie naší řeči. Totiž definování venkova jako prostoru mimo městskou plochu (*vně, ven*) je nám v tuto chvíli jaksi nepotřebné. Daleko více nás bude zajímat, které demografické, sociální či snad kulturní charakteristiky posunou to které sídlo vně či do venkovského prostoru. Vycházet přitom nutně budeme z hlediska nadnárodního (zejména diferenciací stanovené Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále OECD) a dále z hlediska národního. Tento exkurz zakončíme posouzením definice venkova z hlediska námi zkoumané problematiky.

3.2 Venkovský prostor z nadnárodního hlediska

EU si je vědoma, že venkov zaujímá značné procento celého území členských států. Udává se, že až 90 % (Boel, 1994, s. 9). Jak ale venkov definují za našimi hranicemi a zaujímá k němu EU jednotný postoj, nebo ho pojímá heterogenně?

V možnostech ani cílech této práce není podrobný exkurz do této problematiky z hlediska EU, pro zjednodušení však můžeme říci, že se v evropských podmínkách nejčastěji uchytila dvě pojetí. První bylo předloženo OECD, druhé má pak na svědomí Evropský statistický úřad (dále EUROSTAT).³

OECD si je plně vědoma toho, co bylo řečeno výše, tedy značné heterogenity venkovského prostoru v jednotlivých oblastech. Na svých oficiálních stránkách říká, že „*Because of national differences in the characteristics that distinguish urban from rural areas, the distinction between urban and rural population is not amenable to a single definition that would be applicable to all countries.*“ (OECD, 2016). Dále však pokračuje tvrzením, že „*National definitions are most commonly based on size of locality.*“ Je-li pravdou, že hledisko velikosti či uspořádání lokality je pro většinu národních hledisek opravdu rozhodující, pak se my musíme pokusit přeci jen vykročit jiným směrem, protože toto pojetí naráží na specifika ČR.

Primární hledisko OECD je kvantitativního původu, a sice veskrze demografické. Představuje ho hustota osídlení na 1 km². Na úrovni NUTS 5 je za venkovskou oblast považována lokalita s méně než 150 obyvateli na km². Tento ukazatel pak využívá i na úrovni NUTS 3, které rozděluje na celkem tři typy. Za převážně městské regiony považuje oblasti, ve kterých žije méně než 15 % obyvatel ve venkovských oblastech. Významně venkovské oblasti jsou takové, ve kterých 15 – 50 % obyvatel žije ve venkovských oblastech (myšleno na úrovni NUTS 5). Posledním typem je pak převážně venkovská oblast, která logicky zahrnuje území, v němž počet obyvatel ve venkovských oblastech překonává 50 % (Víšek, 2007, s. 11).

³ Velké množství informací a dat bylo pro vytvoření této podkapitoly převzato z práce Kamily Matouškové (Matoušková, K. (2011), s. 5 – 10). Jedná se o velmi přesný popis determinace venkova, který skvělým způsobem na minimalistické ploše podává přehled základních znaků i přístupů k definování venkova. Obdobné informace k přístupu zejména OECD uvádějí také další autoři, např. Binek, Hudečková, Lošťák, Ševčíková, Víšek. Zdroje jsou uvedeny v použité literatuře této práce.

OECD pak dále rozlišuje venkov na tzv. příměstský, který je ovlivněn suburbanizací, je v něm zaznamenán výrazný nárůst populace, přičemž obyvatelstvo převážně dojíždí za zaměstnáním do spádových center. Většina půdy příměstského venkova je využívána pro zemědělství. Venkov mezilehlý je podle OECD průměrně rozvinutý s větší vzdáleností od velkých sídelních (spádových) center, zároveň však s dobrým spojením a relativně dostupnou infrastrukturou. Konečně poslední typ venkova je nazván jako odlehlý. Ten představuje periferní venkovské oblasti, které jsou řídko osídlené, izolované od spádových měst a hlavních dopravních sítí.

Vymezení tedy ovlivňuje také velikost městských center regionu. Pokud v regionu s méně než 800 tisíci obyvateli leží město s více než 200 tisíci obyvateli (tedy pokud v něm žije více než 25 % obyvatel), pak se tento region bez ohledu na hustotu osídlení stane smíšeným, tedy významně venkovským. Pokud pak v regionu existuje město s více než půl milionem obyvatel a je-li splněna podmínka 25 % obyvatel v rámci tohoto města, pak se opět region posune výše v hodnocení na převážně městský.

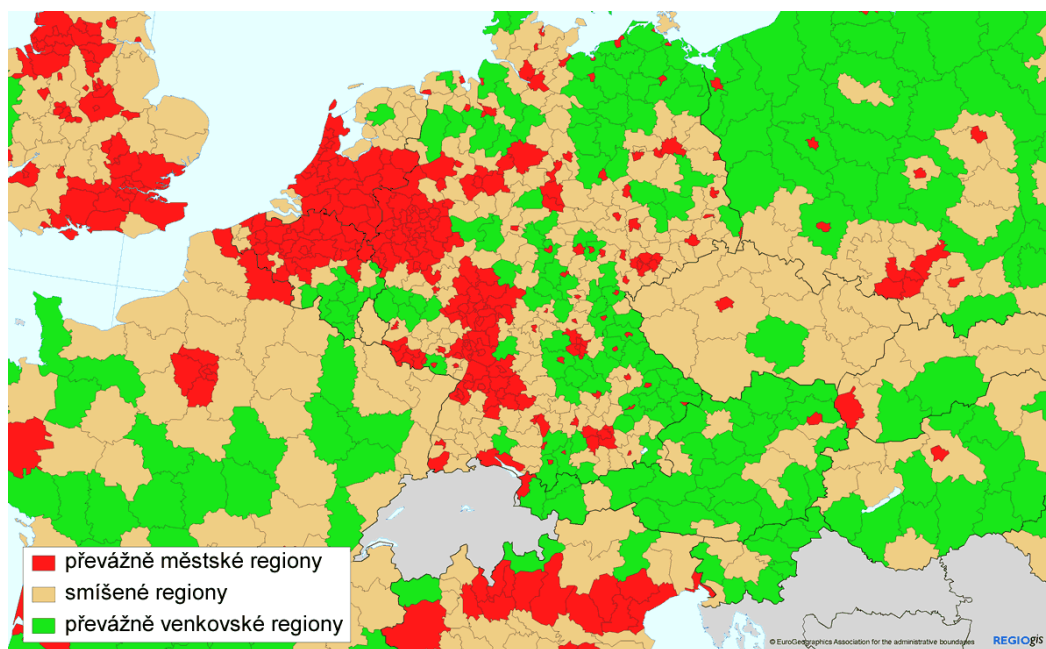
EUROSTAT také využívá ukazatele hustoty osídlení, ovšem v rámci definování venkovského prostoru se primárně nedrží klasického rozdělení NUTS. Jeho diferenciaci je známa jako vymezení dle stupně urbanizace. Podobně jako OECD zahrnuje tři stupně, přičemž hustě zalidněné oblasti jsou charakteristické sousedícími obcemi, jejichž hustota obyvatel přesahuje 500 obyvatel na km² a celková populace takové oblasti dosahuje nejméně 50 000 obyvatel. Druhý typ tvoří oblasti, ve kterých se nacházejí obce s hustotou minimálně 101 obyvatel na 1 km² a nepatří k předchozí hustě zalidněné oblasti. I v takovém případě musí mít oblast minimálně 50 000 obyvatel, nebo musí s hustě zalidněnou zónou sousedit. Třetí typ pak zahrnuje všechna ostatní území.

Definice dle Rady Evropy (RE) a Evropské komise (EK) rozlišuje venkovské oblasti podle stupně zapojení do národního hospodářství. Prvním typem jsou integrované venkovské oblasti, které se profilují rostoucí populací, zaměstnaností v sekundárním a terciárním sektoru a zemědělskou činností, která je klíčová při využití půdy. Středně pokročilé venkovské oblasti jsou takové, v nichž je převaha primárního a sekundárního sektoru a celkově velký podíl zemědělských aktivit. Posledním typem jsou odlehlé venkovské oblasti, tedy území s nejnižší hustotou obyvatelstva, které hospodaří s nejnižšími příjmy, obyvatelstvo je poměrně starší a je zaměstnáno v zemědělství.

Pokud má být výčet typologie venkovských území alespoň povšechně úplná a vzhledem k tomu, že jsme v textu výše zmínili také definici Rady evropy, resp. Evropské komise, měli bychom doplnit také společnou definici dalších organizací EK, a sice Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova (DG Agriculture and Rural Development, zkráceně DG AGRI), Generálního ředitelství pro regionální a městskou politiku (DG Regional and urban Policy, zkráceně DG REGIO), a Generálního ředitelství Společné výzkumné centrum (DG Joint Research Centre, zkráceně DG JRC), která byla vytvořena ve spolupráci s EUROSTATem.

Tato typologie je vystavěna na základě NUTS 3, čili v našich podmínkách na úrovni jednotlivých krajů. Byla reakcí na problémy typologie OECD založené na hustotě obyvatelstva na úrovni obcí (LAU 2). Právě v předchozím textu zmiňovaná velikost sídel spolu s primárním členěním způsobila v případě České republiky existenci jednoho převážně městského regionu a jednoho regionu převážně venkovského.

Mapa č. 1: Typologie dle OECD

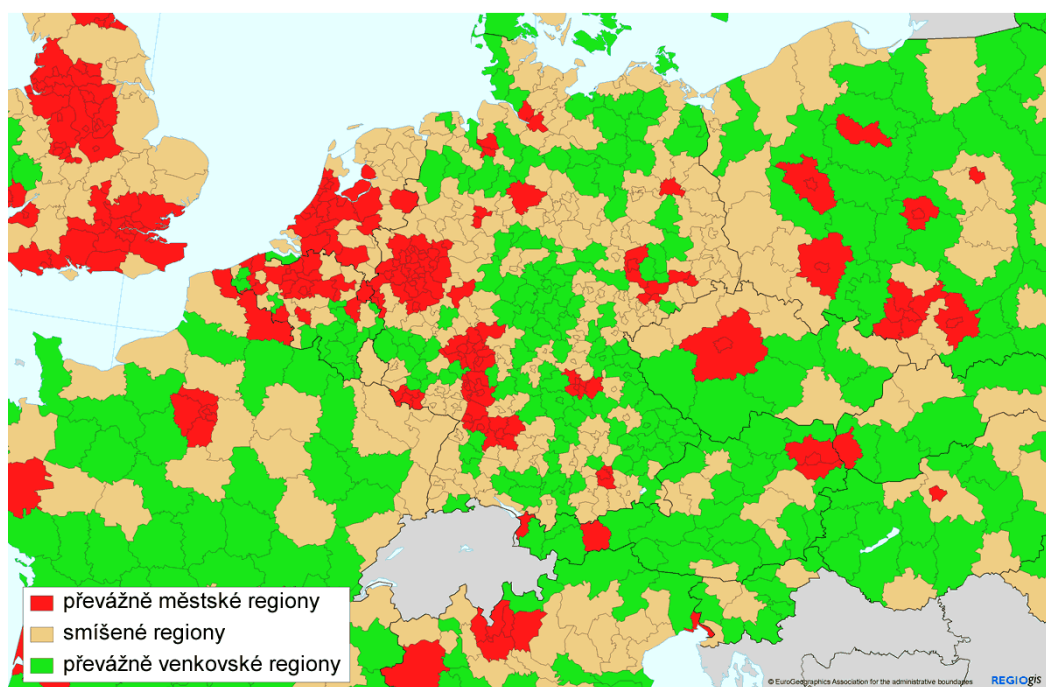
Zdroj: Matoušková, K. (2011)

Identifikace venkovských oblastí

Nová typologie používá pravoúhlé síť buněk 1 km² (rastrové buňky) pro zachycení úrovně obcí. Tyto tzv. populační buňky zachycují hustotu osídlení s cílem identifikace městských oblastí. Dílčí sledování zahrnuje oblasti s více než 300 obyvatel na 1 km², dále pouze seskupení síťových buněk zachycující osídlení s více než 5 000 obyvateli a potom také seskupení, které zahrnuje diagonální návaznost. Výsledkem je, že se poměrně diferenciovala mnohá území, např. se snížil počet venkovského obyvatelstva v řídko osídlených zemích s rozlehlými administrativními jednotkami (Matoušková, 2011, s. 6). Byl také upraven poměr obyvatelstva, který rozhoduje o zařazení regionu dle venkovských rastrových buněk. Převážně městské regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách menší než 20 %, tedy v porovnání s OECD modelem + 5%. Významně venkovské (smíšené) regiony mají dle modelu podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách mezi 20 % a 50 %, (OECD 15 – 50 %) a poslední, převážně venkovské, regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách větší než 50 %, tedy shodně s předchozím modelem OECD.

Toto nové členění tedy přineslo určitou změnu v rozvrstvení regionů, resp. jejich začlenění, a v případě České republiky poměrně zásadní, jak je uvedeno na mapě č. 2 níže.

Mapa č. 2: Nová typologie

Zdroj: Matoušková, K. (2011)

Typologie podle Dijkstra-Poelman

Určitém předstupněm výše uvedené typologie je dělení Dijkstra-Poelman, které se zaměřilo na typologii OECD. Tu dále přetvářelo na základě dostupnosti center. Jejich snahou bylo převážně venkovské regiony diferenciovat, neboť v reálu byly tyto oblasti často poměrně odlišné právě svou velikostí. Jako primární rozlišovací znak určili dostupnost městských center. Doba rozhodná byla stanovena na 45 minut.

Typologii venkovských regionů NUTS 3 podle OECD tedy doplňuje Dijkstra-Poelman dalšími stupni podle vztahů město-venkov následujícím způsobem:

- a) převážně městské (predominantly urban),
- b) smíšené dostupné (intermediate accessible),
- c) smíšené odlehlé (intermediate remote),
- d) převážně venkovské dostupné (predominantly rural accessible),
- e) převážně venkovské odlehlé (predominantly rural remote).

Další typologie, EDORA, je opět doplňující typologií, v tomto případě nám již známé typologie podle Dijkstra-Poelman. V rámci operačního programu ESPON 2013 vyvinul novou typologii venkovských oblastí.⁴ Jak uvádí Matoušková, má sloužit „*k názornému vyjádření geografických typů a jako rámec analýzy trendů i budoucích perspektiv i pro politická doporučení.*“ (Matoušková, 2011, s. 8). EDORA vytváří trojrozměrný model, který spojuje typologii Dijkstra-Poelman a typologie EDORA venkovských regionů NUTS 3 zahrnující smíšené a převážně venkovské regiony podle tzv. strukturálních typů. Tyto strukturální typy jsou definovány následovně:

- a) zemědělské
- b) spotřební venkov
- c) diverzifikovaný venkov – silný sekundární sektor
- d) diverzifikovaný venkov – silné tržní služby

Třetí strana pomyslného trojrozměrného zobrazení zachycuje růst či naopak úpadek regionu (od vzrůstajícího přes nadprůměrný a podprůměrný až k upadajícímu).

⁴ Tato problematika byla podrobně diskutována odborníky v rámci workshopu I. Typologies of Rural Areas, Rural regions in Europe: Territorial potentials and main challenges v Lucemburku 15. Prosince 2010.

Venkovský prostor z nadnárodního hlediska - Závěr

Typologie venkovského prostoru je z hlediska Evropské unie či obecně „starého kontinentu“ oblastí poměrně nepřehlednou pro nezasvěceného pozorovatele. I když si v příští kapitole tento nadnárodní pohled vztáhneme k území České republiky, můžeme už v tuto chvíli extrapolovat určité obecné zákonitosti. Máme tím na mysli směr, který EU sleduje, určité základní hranice a také přístup, který je v první řadě založen na kvantitativních ukazatelích. Dělení městských a venkovských oblastí se v řadě výše uvedených typologií opírá o hustotu osídlení, velikost sídel a jejich dostupnost. EDORA navíc určuje typy venkovského prostoru podle sektorů.

Jak jsme uvedli výše, až na hlavní město (případně spolu se Středočeským krajem z důvodu jeho návaznosti na Prahu) typologie běžně používaná EU definuje území ČR jako oblasti smíšené, či převážně venkovské. Toto hodnocení není z našeho pohledu nelogické. Definice venkova v rámci EU (či z nadnárodního hlediska) tedy vykazuje určité základní limity (determinace). Lze souhlasit s tím, že tyto základní limity skutečně představují jasné mantinely (kvantitativní přístup), které je záhodno mít na zřeteli zejména s ohledem na naši problematiku. Na druhou stranu ve vztahu k našemu zájmovému území je nutno tyto obecné typologie komparovat s národními definicemi venkova a vyvodit z nich určité závěry. To proto, že naše území má svá specifika a zároveň proto, že celý exkurz za definicí venkova podnikáme z důvodu posouzení přínosu místních akčních skupin a zajímat nás tedy bude definice především z hlediska problematiky dotací.

3.3 Venkovský prostor z hlediska ČR

V rámci naší republiky se pojetí venkova utváří podobně, jako kdekoli jinde. Znamená to, že pojem venkov osciluje kolem několika obecně přijímaných statistických ukazatelů a k nim přiřazených dalších atributů. Zároveň je pravdou, že svou definici venkova podávají různé vědní obory a každý poněkud jinak, zejména s ohledem na svou problematiku. Zásadní otázkou je, zda je tedy vůbec možné vymezit venkov

jednoznačně a exaktně a s přihlédnutím k tomu, za jakým účelem a v jakých podmínkách k vymezení dochází (Binek a kol., 2009, s. 11).

Příkladem diverzity pojetí venkova může být definice prof. Sýkory (ČVUT), který v rámci architektury definuje venkov jako oblast vesnic a samot se sedlovými střechami, zemědělskými stavbami, energetickou sítí a samozřejmě krajinou, přičemž ani on neopomene uvést, že za venkovské obce jsou považovány ty, které mají do 2 000 obyvatel (Sýkora, 1998, s. 3). Perlín definuje venkov například jako oblasti volné nezastavěné krajiny a venkovského osídlení (Pospěch a kol., 2014, s. 61). Také ve sborníku *Město, venkovský prostor a krajina* Baše akcentuje počet 2 000 obyvatel a dodává hustotu osídlení od 8 do 50 obyvatel na km² (Baše, 2002, s. 132). Dalším pohledem na venkov je převládající zemědělská funkce venkovských sídel, přičemž tam, kde sídla tuto funkci ztrácejí, je definován venkov jako tzv. přechodný. Dále tato definice venkova udává, že venkov je typický nízkou hustotou osídlení (bez udávané hranice) a vyšším počtem zaměstnanosti v zemědělství. Venkov tak definuje jako soubor fyzických prostorů, sociální struktury, svébytné venkovské subkultury a vnímání pojetí času v návaznosti na koloběh života (Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2006, s. 38). I z tohoto krátkého exkurzu vyplývá, že ani v ČR rozhodně neexistuje jednoznačná definice venkova. To nutně neznamená, že se jedná o ryze negativní jev, naopak lze říci, že jde o zcela přirozenou situaci.

Maříková ve svém příspěvku ke sborníku *Venkov je náš svět* použila velmi výstižnou definici z Velkého sociologického slovníku: **Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem** (Maříková, 2006, s. 422). Jak dále uvádí, nejběžnějším kvantitativním kritériem je velikost obce do 2 000 obyvatel, přičemž menší obce jsou považovány za venkovské a jejich soubor tedy tvoří venkov. Dodává zároveň, že toto vymezení je v české odborné literatuře používáno již od 20. let 20. století a že časem se alternativně používala hranice 10 000 obyvatel (s. 428). Z hlediska velikosti města uvádí, že obvyklým limitem bylo 10 000 a více obyvatel, případně i méně v situaci, kdy město bylo tzv. okresním, ke kterému bylo z hlediska státní správy nutně shromažďováno více podrobnějších informací. Je s podivem, že takovou diferenciaci ukazatele autorka blíže nekomentuje, protože se jedná o pětinasobné navýšení původního počtu obyvatel. Pro příklad uveďme, že na jihu Čech

by tak mezi vesnice spadalo i lázeňské město Třeboň a v okrese Tábor by jediným městem bylo právě to okresní, stejně jako ve všech zbývajících 6 okresech na jihu Čech.

Při definování oblasti venkova musíme mít dále na paměti, že pojem venkov také v případě ČR reprezentuje značně heterogenní oblasti. A to nejen z hlediska velikosti sídel, ale také z pohledu ekonomického. Existují venkovské oblasti vykazující prorůstový potenciál a naopak oblasti, které je možno označit dokonce jako upadající (Kouřilová a kol., 2012, s. 8). Pro jasnou definici venkova tedy pravděpodobně musí být konečně vytvořena jednotná stupnice definující jednotlivé „podtypy“ venkova a která by zároveň obstála v případě kritického pohledu všech relevantních vědeckých disciplín počínaje sociologií a konče např. energetikou. Jde ovšem o natolik zásadní úkol, že si vyžádá skutečně velké úsilí a je otázkou, zda k tokovému koncensu u nás dojde. V opačném případě nezbývá než souhlasit s názorem, že nelze vymezit jeden venkov, ale několik typů venkovů s různými znaky ať už kvantitativními, či kvalitativními (Binek a kol., 2011, s. 7).

Dodejme, že k problematice venkova se vyjadřuje mimo jiné i Parlament ČR, a sice Zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích, ve kterém se v §3 odst. 1 uvádí, že obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

V poslední době se také v prostředí ČR jako nový aspekt definice venkova užívá dostupnost či dojezdová vzdálenost do velkých center. Je tomu tak proto, že byla prokázána přímá vazba mezi vyliďňováním venkova v oblastech, kde je dojezdová vzdálenost největší (Pospěch a kol., 2014, s. 65). I u nás tak vzniká definice venkova na základě určení odlehlého a příměstského venkova, čímž se i ČR přibližuje vnímání venkova ve zbytku EU (viz předchozí část). Nicméně stále je nutno mít na paměti, že ČR se svou hustou sítí relativně malých sídel nemůže vycházet z totožných limitů jako EU. Pospěch dále uvádí, že v rámci stanovování odlehlého venkova bylo identifikováno celkem 779 odlehlých obcí, v jejichž případě je čas překonání dojezdové vzdálenosti do okresního města delší než 23, 4 minuty. Na tomto základě a s porovnáním příměstských obcí prokázal, že v případě odlehlých obcí od roku 1991 do 2012 populace rostla jen velmi pozvolna, zatímco ve druhém případě se zvýšila na 140 % původního stavu (Pospěch a kol., 2014, s. 72, 74).

V neposlední řadě se do řešení problematiky definice venkova zapojil i Český statistický úřad (ČSÚ), který publikoval zajímavou studii *Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2006 až 2006* a následně i krajské mutace. V jejich rámci přinesl ČSÚ rozličné definice venkova od počtu obyvatel přes status měst a až k socioekonomickým ukazatelům. Dá se tedy říci, že díky erudovanosti ČSÚ je možné porovnat různé pohledy na venkov a promítnout tyto definice do geografie ČR.

Máme-li ovšem za prokázanou existenci více typů venkova, resp. více venkovů, pak narážíme na zásadní paradox, a sice že politika rozvoje venkova ČR sice rozdíly zmiňuje, nicméně různě akcentuje v případě dělení alokací. Například Program rozvoje venkova 2007 – 2013 (dále PRV 2007 – 2013) umožňoval podávat žádosti obcím do 500 obyvatel, ale v případě osy IV. LEADER podporoval obce až do velikosti 25 000 obyvatel (viz kapitola 4.2.1.). Jak důrazně uvádí Binek, má-li existovat vymezení venkovských území pro uplatnění rozvojových nástrojů, pak toto vymezení musí být už vzhledem ke svému užití obvykle spojenému s přerozdělováním veřejných prostředků jednoznačné (Binek a kol., 2011, s. 7). Pokud se ovšem vrátíme na začátek této kapitoly a půjdeme případně hlouběji do příslušné literatury, nabydeme velmi pravděpodobně dojmu, že jednotnou definici nemůžeme (a jistě ne v rámci této práce) podat.

Tabulka 1 Přehled limitů velikosti obcí

Přehled některých užívaných limitů velikosti obcí při definici venkova v ČR	
Od 20. let 20. století	2 000
Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích	3 000
Alternativně (Maříková)	10 000
PRV 2007 - 2013	500
PRV 2007 – 2013, osa IV. LEADER	25 000

Zhodnocení problematiky venkova v ČR

Binek konstatuje, že není možné slučovat přístupy k vymezení venkovského území (přestože to tak někteří činí), protože v této problematice existuje mnoho paradoxů – ve venkovských obcích jsou mnohdy lokality s městským charakterem, některá území měst splňují definici venkovských sídel, v některých venkovských sídlech vymizely tradice a naopak i ve větších městech mnohdy přetrvávají, řada lidí na venkově žije městským životem atd. (Binek a kol., 2011, s. 12). Obdobná je situace i z hlediska podpory rozvoje venkova. Existují venkovská města s více než 3 tisíci obyvatel, která se potýkají s hromadným odchodem obyvatel a stagnací a naopak malé obce, které disponují relativně velkým kapitálem, protože se jim naskytla příležitost např. spoluúčasti v prosperující firmě.

I proto se domníváme, že pro potřeby podpory rozvoje nejen jihočeského venkova je nadále nutno používat kvantitativních ukazatelů pro jeho primární určení. Takové již definoval i PRV 2007 – 2013 v ose IV. LEADER a bude blíže popsán v kapitole 4.2.1. Jedná se o klasické omezení na základě hustoty obyvatel v území a počtu obyvatel trvale v obci žijících. Pro metodu LEADER, resp. MAS obecně platilo, že podporovány mohou být obce do 25 000 obyvatel. Takových obcí bylo v ČR k 1. 1. 2014 pouze 43. V nich přitom žilo k udanému datu celkem 4 067 090 obyvatel, tedy 38, 8 % všech obyvatel ČR. Ostatní města a obce tedy z hlediska osy IV PRV 2007 – 2013 tvořily český venkov. Takové hodnocení se přibližuje výsledkům posuzování venkova v kapitole o nadnárodním přístupu. V případě jižních Čech pak šlo o 3 města, v nichž žilo 24, 8 % obyvatel kraje.

Nicméně je pravdou, že takto markantní rozlohu venkova lze považovat téměř za extrémní. Otázkou je, zda se nadále držet tohoto systému, v němž i město s 24 999 obyvateli může podávat žádosti jako obec s 50 trvale žijícími usedlíky.

Je správné, aby taková sídla měla k dispozici stejnou podporu jako (shora jmenovaný) odlehlý, vyliďňující se venkov? To je poměrně zásadní otázka, která je jistě velmi ožehavou. Na jedné straně slyšíme hlasy, že je nespravedlivé, aby i bohaté obce měly možnost čerpat dotační prostředky, na straně druhé je rozdělování výlučně mezi obce ekonomicky slabé považováno za kontraproduktivní a eliminující zájem na pozitivní změny. Neobstojí prozatím ani názor, že obce v okolí větších měst (spádových center) by měly mít nižší podporu než obce odlehlé, protože i obce v blízkosti velkých center

mohou mít obdobné potíže jako nejmenší víska, budou-li sloužit jen jako „noclehárny“ zaměstnancům města. Z tohoto pohledu lze tedy spíše zvažovat, zda by za součást venkova měly být např. považovány obce s rozšířenou působností (ORP) či zda částečně definovat venkov například na základě úrovně nabídky občanské vybavenosti.

V každém případě můžeme právem území Jihočeského kraje považovat nadále za převážně venkovské. Splňuje nejčastěji používané základní kvantitativní znaky hustoty zalidnění a počtu obyvatel (Kouřilová a kol., 2012, s. 11). Území Jihočeského kraje definuje z tohoto pohledu nízká hustota obyvatel s průměrem 63, 7 ob/km², vysoký počet malých obcí (90 % obcí do 2 000 obyvatel, 93 % obcí do 3 000 obyvatel), kdy ani krajské město nemá hustotu vyšší než 115 obyvatel/km². Limit 25 000 obyvatel pro podporu z prostředků přerozdělovaných MAS se může na první pohled jevit jako příliš vysoký, ovšem v předchozí části jsme ozřejmili, že z hlediska EU se jedná spíše o příliš přísné omezení, neboť např. limit, užívaný v případě EUROSTATu, je v podstatě dvojnásobný.

3.4 Stručná definice MAS

Tato práce se zabývá primárně problematikou místních akčních skupin. Je tedy nezbytné alespoň v krátkosti o těchto společnostech říci to nejdůležitější. Čím vlastně jsou MAS? Proč, kde, kdy a jak vznikly? Jak dlouho působí v České republice a co je tedy v případě činnosti těchto, pro mnoho lidí dodnes neznámých seskupení, nejdůležitější?

Nejčastěji se dozvídáme, že místní akční skupiny představují partnerství, které vzniká na základě spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Také na stránkách Státního zemědělského intervenčního fondu (dále SZIF), který v letech 2007 – 2013 plnil roli platební agentury pro MAS, se můžete dočíst, že *„Místní akční skupiny (MAS) jsou místní partnerství, které mají připravené integrované územní strategie rozvoje venkova, disponují dostatečnou administrativní kapacitou a schopnostmi zajistit realizaci jednotlivých projektů v rámci realizace Strategického plánu Leader.“* (SZIF, 2016a). Onen princip *partnerství* je tedy skloňován ve všech zmínkách o MAS, přičemž podstatné je, že by v rámci partnerství žádný sektor neměl mít převahu.

Je možné si představit MAS jako tripartitu, ve které žádná skupina nemá prostou většinu a kde každé rozhodnutí lze učinit jen v případě, že se jedné straně podaří přesvědčit alespoň část té další. Na této bázi, ve které se veřejný i podnikatelský sektor musí vypořádat s přesahem svých postojů, názorů a zájmů do jiných zájmových oblastí, se připravuje velmi příhodné klima pro vznik koncepčně zajímavých řešení, přičemž tento stav je neméně významně umocněn přítomností neziskového sektoru, který na bázi konsenzů naopak vyvíjí veškerou svou činnost.

Zároveň je ovšem nutné říci, že MAS musejí mít určitou podobu z hlediska práva. Jedná se tedy za všech okolností o právnické osoby, které mají formu obecně prospěšných společností či zapsaných spolků (dříve občanských sdružení). Z toho vyplývá, že tyto společnosti musejí mít vytvořenu strukturu podle zákonných požadavků. Zatímco však struktura zapsaného spolku dle zákona naplňuje potřeby potřebné atributy struktury místní akční skupiny, obecně prospěšné společnosti se na základě rozhodnutí Mze byly nuceny v roce 2014, resp. 2015 uchýlit ke změně své dosavadní struktury a vytvořit vnitřní organizační složku, jejíž složení představuje nejvyšší orgán (nejčastěji shromáždění partnerů), výkonný a kontrolní orgán, kancelář (či management zajišťující

implementaci strategie) a dále také opětovně definovat, jak bude docházet k výběru projektů (Mze, 2015, s. 10 – 13).

Vznik a rozvoj platformy MAS ve zkratce

MAS začaly vznikat v Evropské unii začátkem 90. let v souvislosti s rozvojem metody LEADER. Po jednom desetiletí už v 15 z původních států EU vyvíjelo svou činnost více než tisíc LAGs (Local action groups), v překladu místní akční skupiny (Čepelka, 2008, s. 4). V České republice se metoda LEADER začala šířit od roku 1999, kdy došlo k setkání zájemců s představiteli MAS ze států EU. Od roku 2002 pak započal proces vzniku jednotlivých MAS. Tento živelný rozvoj v průběhu deseti let znamenal vznik více než 180 místních akčních skupin, z nichž většina vyvíjí svou činnost dodnes. Za významný milník lze považovat také rok 2007, kdy oficiálně vznikla již zmiňovaná NS MAS ČR, a to transformací Národní sítě rozvoje venkova, k jejímuž založení došlo dokonce již 6. 11. 2005 (Mze, 2009a, s. 3).

Znaky MAS

MAS mohou vznikat v regionech s minimálně 10 tisíci obyvateli a zároveň na území, ve kterém nežije více než 100 tisíc obyvatel (Čepelka, 2001, s. 16). Z tohoto nastavení je zřejmé, že se v případě existence MAS primárně neřeší velikost území. Není tomu tak ale zcela, protože již při vzniku prvních MAS bylo zmiňováno, že území musí být v určitém smyslu homogenní, mělo by mít určité shodné rysy. Ovšem posouzení dostatečnosti takové homogenity je v prostředí ČR poměrně složitý problém, protože není přesně řečeno, na jakém základě je ona homogenita posuzována. Můžeme tak polemizovat o homogenitě geografické, kulturně-historické apod. I to je ovšem problematické. Např. dotazování představitelů obcí často odvozuje příslušnost od historie okresního zřízení. Ovšem roku 1850 docházelo k vzniku dvou podob okresů – politických (veřejnosprávních) a soudních (Novák, 2014, s. 16) a ve 20. století se situace zkomplikovala například na samotném jihu

ČR, kde území Vitorazska⁵ na základě mírové smlouvy ze Saint-Germainské z 10. září 1919 změnilo zcela svou státní příslušnost.

Kromě výše citovaných omezení existují také limity hustoty osídlení ve výši max. 150 obyvatel/ Km² a již několikrát zmiňovaný limit obcí do max. 25 tisíc obyvatel. Zatímco první limit na území Jihočeského kraje nepředstavuje v podstatě žádné omezení, protože i samotné krajské město mělo např. k roku 2013 hustotu 115 obyvatel a celý kraj pouhých 63 (ČSÚ, 2014a), druhý již přeci jen určité restriktce i na území Jihočeského kraje přináší (viz dále).

Pro úplnost dodejme, že Metodikou pro standardizaci MAS (Mze, 2015, s. 9) bylo dále stanoveno, že minimální počet partnerů MAS je 21, přičemž v případě, že v území MAS žije více než 41 999 obyvatel (údaj k 1. 1. 2014 dle ČSÚ), musí 1 partner připadat na maximálně 2 000 obyvatel.

3.5 Metoda LEADER

MAS se řídí sedmi základními principy metody LEADER. Slovo LEADER je akronymem francouzského „*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*“, v překladu znamenající „*Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku*“. Jak bylo řečeno již výše, metoda LEADER vznikla v prostředí EU již v roce 1991 a má tak za sebou historii dlouhou již celé čtvrtstoletí. Tu představují programy LEADER I, realizovaný mezi lety 1991 – 1994, na něj navazující LEADER II z let 1994 – 1999 a posléze LEADER +. Za tu dobu se rychle šířila i ze „starých“ do nově přistupujících zemí, přičemž v současné době existuje přibližně 2600 skupin LEADER a FARNET⁶ (Evropská komise 2014, s. 8). V případě ČR byl rozmach

⁵ Toto území patří v současné době do působnosti MAS Třeboňsko a vztahuje svou příslušnost k centru území ORP Třeboň, přičemž ovšem v době před 1. světovou válkou bylo toto území součástí Dolních Rakous a již podle názvu je zřejmé, že centrem bylo město Wietra.

⁶ Síť evropských rybářských lovišť. Členové sítě FARNET se zabývají prováděním komunitně vedeného místního rozvoje v rámci Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF). Patří sem místní akční skupiny v oblasti rybolovu (FLAG), řídicí orgány, občané a odborníci z celé EU (EK, 2016).

metody natolik silný, že dokonce podle názoru některých odborníků překryl doposud tradiční témata, hnutí a iniciativy, která hýbala českým venkovem (Čepelka, 2008, s. 4).

Formalizovanou podobu metodě LEADER přineslo nařízení Rady EU č. 1698/2005, vydané až 20. září 2005. V článku 61 nařízení jsou definovány principy, jimiž se má řídit metoda LEADER v podmínkách Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále také EAFRD). Těch je celkem 7. Vzhledem k tomu, že se jedná o samotný prázáklad této metody, považuje autor za nutné je i v tomto krátkém popisu uvést.

- I. strategie místního rozvoje** podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území
- II. partnerství** mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni – tzv. **místní akční skupiny (MAS)**
- III. přístup zdola nahoru** (tzv. bottom – up přístup)
- IV. víceodvětvové navrhování a provádění** strategie založené na součinnosti mezi subjekty i projekty z různých odvětví místního hospodářství
- V. uplatňování inovativních** postupů
- VI. provádění projektu spolupráce**
- VII. vytváření sítí** místních partnerství

Strategií místního rozvoje v podmínkách MAS nazýváme primárně Strategický plán LEADER pro období 2007 – 2013, resp. strategii komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014 – 2020. Takové strategie by vždy měly vznikat s využitím principu bottom up. Znamená to, že primárně samo území by mělo definovat své potřeby, neboť jedině lidé, kteří v regionu žijí, pracují a tento region spravují, vědí nejlépe, co by bylo v každém ohledu nejprospěšnější. Takový vznik strategie je ovšem nesmírně obtížný a klade vysoké nároky zejména na management MAS. Ty proto musejí mít dostatečné zázemí, čímž je míněno zejména rozsah kontaktů a zapojení aktivních obyvatel, ale také prosté zajištění fungování z hlediska ekonomického. Proto také Evropská komise ve svém doporučení Pokyny ke komunitně vedenému místnímu rozvoji určené místním aktérům říká, že „Doba a zdroje potřebné k zahájení strategie KVMR a partnerství v rámci KVMR velmi závisejí na místní situaci a zkušenostech a schopnostech místních aktérů a organizací...“ a že „...podpora, kterou nové nařízení nabízí pro přípravnou fázi,

hrát důležitou úlohu při zajišťování úspěchu v pozdějších fázích.“ (EK, 2014, s. 14). Je tím míněna právě ekonomická podpora v rámci přípravného období.

Partnerství je samotným prázákem celého LEADERu. Bez spolupráce a partnerského vztahu jednotlivých sektorů by celá metoda nemohla existovat. Jedná se v pravém smyslu o intenzivní a kontinuální proud koncensů, které jsou zapotřebí pro vývoj v oblastech.

Přístup zdola nahoru jsme popsali již v popisu vzniku strategií. Jde zejména o to, aby řídicí orgány při své řídicí a kontrolní funkci dbaly na potřebu regionů samostatně rozhodovat o tom, co primárně jejich území potřebuje.

Víceodvětvové navrhování a provádění strategie představuje další pokračování a rozvoj partnerství v tom smyslu, že projekt, jehož se účastní více odborníků z více odvětví již od samého počátku, je komplexnější a dochází k výrazné multiplikaci pozitivních efektů (dnes častěji užívaný pojem *synergický efekt*).

Inovativní přístupy pravděpodobně není zapotřebí blíže specifikovat. Je ovšem záhodno konstatovat, že samotná definice byla v minulém období vždy předkládána velmi, velmi povrchně, a tak se mnohdy inovativnost objevovala tam, kde bychom ji rozhodně neviděli (rozšíření silnice apod.).

Projekty spolupráce představují pro MAS v českých podmínkách zejména možnost výměny dobrých i negativních zkušeností, předávání know-how, přičemž vždy projekty obohacovaly i samotné regiony. Také v tomto případě dochází velmi často k synergickému efektu a tyto projekty byly většinou zaměstnanci MAS hodnoceny vysoce pozitivně.

A konečně **vytváření sítí místních partnerství** je problematika, která má potenciál podnítit nebývalý rozvoj regionů, a to nejen z hlediska ekonomického. Je faktem, že v podmínkách ČR jde o oblast doposud ne zcela využívanou, o to větší ovšem skrývá možnosti.

Nicméně tato základní pravidla doznávala určitých změn či dílčích úprav v každé členské zemi EU, která na svém území metodu LEADER začala využívat. Jde spíše o to, jak každá společnost metodu uchopila a zároveň co v konfrontaci s problémy dané

společnosti převažovalo či jinak řečeno určovalo základní poslání i očekávání, která MAS vzbuzovala ve svých „domovinách“. Příkladem pro ČR může být iniciativa NS MAS ČR, která již v roce 2009 navrhovala rozšíření principů v národních podmínkách na celkových 10 (Mze, 2009a, s. 7), přičemž kromě výše uvedených podle mínění tehdejšího vedení měly přibýt ještě

- 1) morální principy, mezilidské vztahy, komplexní prosociálnost
- 2) výchova, vzdělávání a informace
- 3) živý venkov (neinvestiční i drobné projekty oživující život na venkově)

Z výše uvedeného vyplývá, že LEADER v podmínkách ČR procházel a stále prochází vývojem. Nahlížení na tuto metodu se mění nejen z důvodu jejího rozšiřování a zapojování dalších lidí do hnutí, ale také na základě korelace mezi „základnou“ reprezentující LEADER v syrové, chcete-li každodenní, podobě a řídicími orgány, resp. ministerstvy, které mají s touto metodou co do činění. Výsledkem je, že metoda LEADER nutně ve svém vývoji naráží na limity, které jí jsou dány právě dohodami ČR a EU, resp. jednotlivými programovými dokumenty a stále ve větší míře i samotným přístupem zaměstnanců těchto orgánů všeobecně.

4 Praktická část

4.1 Dosavadní přínos Jihočeských MAS 2007 – 2013 k rozvoji jihočeského venkova

V této části textu se zaměříme na zhodnocení přínosu všech místních akčních skupin působících na území Jihočeského kraje v letech 2007 – 2013, tedy v době, kdy MAS přerozdělovaly prostředky v rámci IV. osy Programu rozvoje venkova.

V případě každé oblasti podpory je přesně určeno, k jakému datu se údaje vztahují a lze tak zcela jasně dovést jejich aktuálnost či případné zkreslení. O této skutečnosti je v textu vždy uvedena informace. Důvodem zařazení této oblasti do bakalářské práce je především prosté podání důkazu významu MAS pro rozvoj venkova jako takového, v tomto případě ve vztahu k Jihočeskému kraji. Nicméně obdobná čísla i počty je možné dovést i pro ostatní kraje republiky. Jak již bylo v textu této práce několikrát zmíněno, problematika MAS doposud trpí nedostatkem existence odborné literatury.

Co nelze dovést výše uvedeným způsobem je zejména míra zapojení MAS při přípravě a fyzické realizaci tzv. *ostatních projektů*, tedy projektů realizovaných v tomto období mimo, pro MAS řekněme domovský, PRV 2007 – 2013. Je nutné přiznat, že ani v případě jihočeských MAS nelze brát v úvahu pouhou sumu alokací těchto projektů mimo PRV 2007 – 2013 logicky proto, že každý jeden projekt nebyl podrobně prozkoumán, aby byla určena role MAS, vyhodnocen procentuální podíl na realizaci projektu, kterou MAS svou spoluúčastí dokázala přinést jako jakousi přidanou hodnotu, atd. Ačkoliv se může zdát, že jde o opomenutí důležitého faktoru rozvoje venkova, je nutné říci, že přes určitou váhu těchto projektů přeci jen nejde o extrémně vysoký podíl na finančním přínosu MAS a především lze oprávněně konstatovat, že takové spoluúčasti nebyly primárním cílem fungování jednotlivých místních akčních skupin, nýbrž jen přidanou hodnotou, ke které různé MAS vzhledem ke svému vzniku, poslání i tradici fungování přistupovaly odlišně. Mnohem důležitější je naopak doložit, jak vysoký byl počet takových projektů už z toho důvodu, že tímto způsobem lze alespoň dílčím způsobem odvodit, v jakém poměru měly MAS tendenci hledat další zdroje pro rozvoj venkova mimo svůj „range“ v rámci PRV 2007 – 2013 a zároveň jde o zajímavý podnět k zamyšlení, zda vůbec tyto společnosti mohly svým úzkým managementem tento rozvojový potenciál naplnit a zda je poctivě říci, že MAS, které projekty z jiných

zdrojů nerealizovaly, ochuzovaly svůj region či byly nedostatečně aktivní. Výše uvedené odsuzující tvrzení může možná pronést „nezainteresovaný“ pozorovatel, ale již méně člověk, který v rámci managementu MAS několik let pracoval a je dobře obeznámen se všemi úskalími, která na management po celé roky čekala.

Před podáním podrobnějších informací je ještě nutné uvést, že údaje uváděné v této kapitole představují data platná k 1. 1. 2014. Lze tedy říci, že dokládají stav ihned po skončení programovacího období 2007 – 2013. Ve skutečnosti však vzhledem k pravidlu N+2⁷ běh období pokračoval pro jednotlivé MAS a jejich žadatele až do 30. 6., resp. 31. 12. 2015. Zatímco do konce června bylo možné realizovat poslední projekty, konec roku byl limitem pro jejich zúřadování a vyúčtování ze strany Mze, resp. SZIF.

4.1.1 Historie metody LEADER v ČR s přihlédnutím k situaci na území Jihočeského kraje ve zkratce

MAS byly v Jihočeském kraji zakládány od roku 2004 (od roku 2003 v rámci ČR). Metoda LEADER se tak začala šířit v podmínkách ČR v podstatě po celém území republiky. Jak uvádí ve své publikaci Mze, bylo to primárně zejména díky existenci Programu obnovy venkova (POV), který byl v ČR realizován v letech 1991 – 2006. „Program obnovy venkova, společně předložený ministrem životního prostředí, ministrem zemědělství a ministrem pro hospodářskou politiku a rozvoj, přijala vláda České republiky v květnu 1991 „... *Bez této přípravy zaměřené na obnovu a rozvoj venkova, do které vložila Česká republika 6,5 mld. Kč, by pravděpodobně nikdy nemohlo dojít k tak výraznému rozmachu metody LEADER na českém území*“ (Mze, 2009b, s. 6).

Pro většinu českých MAS byl pak pomyslnou startovní čarou rok 2004. Právě v tomto roce byl vytvořen první program podpory metody LEADER, který MAS mohly v ČR využít. *Investiční Program LEADER ČR* byl schválen ministrem zemědělství dne 16. prosince 2004 na základě zákona o státním rozpočtu ČR na příslušný rok.(Mze,

⁷ Pojem N + 2 představuje přesah programového období, vyjednaný mezi ČR a EU, během něhož mohou být realizovány a propláceny projekty podpořené v samém závěru pr. období.

2009b, s. 3) LEADER ČR byl vytvořen pod hlavičkou Mze a z jeho rozpočtu bylo mezi roky 2004 až 2008 vyčleněno pro jmenovaný program celkem **294 098 000 Kč**. To představuje podporu téměř 59 milionů Kč na každý rok, který mohly MAS využít. Program byl nastaven tak, aby podpořil místní ekonomiku, služby, zaměstnanost, ale také kulturní a společenský život a tím pomohl zmírnit tendence vylidňování. Dával možnost podpořit prostřednictvím MAS projekty, které na základě shody veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru považovaly regiony za důležité pro rozvoj svého území. S trochou nadsázky se dá říci, že se jednalo o omezený, pilotní program, na jehož základě bylo poté možno dovodit, zda MAS mají dále existovat a zda stát má na jejich podporu vynakládat i v příštím období finanční prostředky. Z toho důvodu bylo možno podpořit projekty v rámci tří základních oblastí:

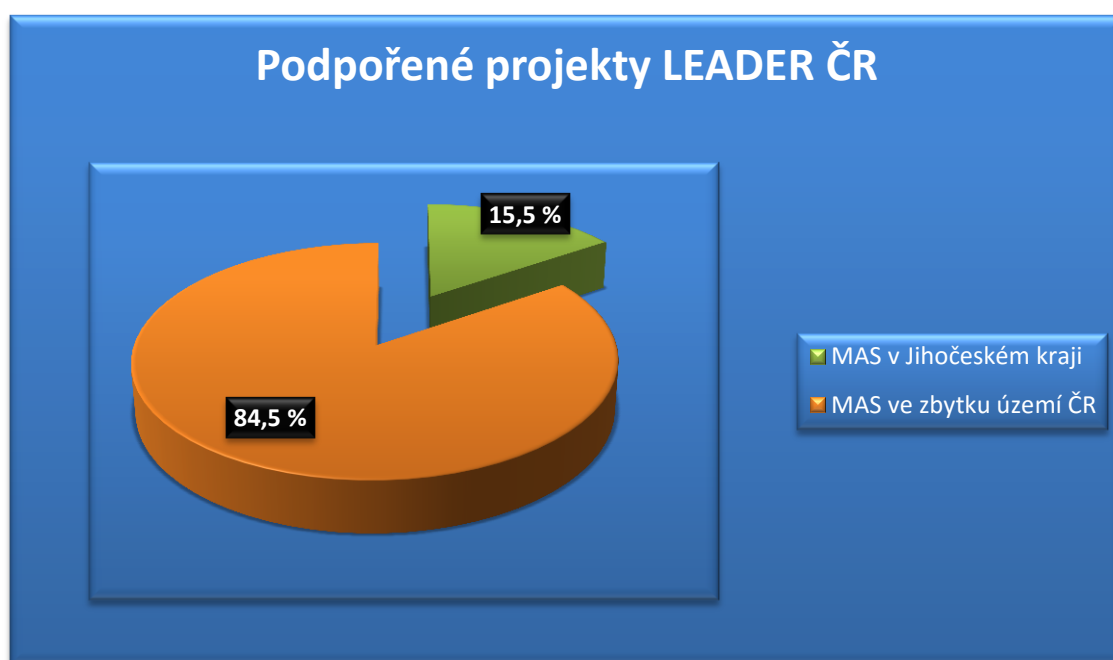
- I. Nové formy zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
- II. Nové formy posílení místního ekonomického prostředí
- III. Nové formy zhodnocení místních přírodních a kulturních zdrojů

Za dobu existence programu bylo podáno prostřednictvím MAS celkem 201 žádostí o podporu, z toho 31 v roce 2004, 41 v roce 2005, 64 v roce 2006, v roce 2007 se ustálil počet podaných žádostí na čísle 57 a v posledním roce 2008 bylo ještě podáno 8 žádostí (Mze, 2009b, s.3). To představovalo podporu celkem 451 investičních projektů a vyčerpání plných 98,5% alokace programu.

Pro MAS to znamenalo první zkušenost s distribucí finančních prostředků do svých regionů. Na základě zpracované *strategie rozvoje území MAS* a po uzavření *Dohody o provádění delegovaných činností* začaly jednotlivé místní akční skupiny vykonávat administrativní činnosti, které nastavily transparentní rozdělování finančních prostředků. Bylo nutno zajistit příjem žádostí z území, jejich kontrolu a následný výběr těch, které budou podpořeny. Součástí byly také ex ante, interim a ex post kontroly projektů přímo na místě. Právě zde, v rámci *Programu LEADER ČR*, který byl kompletně hrazen z národních zdrojů, tak MAS získávaly zkušenosti tolik nezbytné pro svou další činnost.

V rámci Jihočeského kraje bylo v programu *LEADER* ČR aktivních 9 místních akčních skupin, díky jejichž činnosti mohlo být podpořeno celkem 70 projektů. Procentuální vyjádření je zachyceno v **grafu č. 1**. Jak je vidět, při započítání celkového počtu 13 krajů (kraj Praha nemohl vzhledem k limitům iniciativy LEADER v ČR být podpořen) představuje takové množství podpořených projektů na území Jihočeského kraje zcela nepochybně znatelný úspěch, a to i vzhledem k faktu, že se jedná rozlohou o druhý největší kraj.

Graf č. 1: Jihočeské MAS a LEADER ČR - % vyjádření podílu

Zdroj: archiv autora

Výsledky *Programu LEADER* ČR shrnula Závěrečná zpráva, vypracovaná pro Mze. V závěru textu je uvedeno shrnutí, které si zde dovolíme odcitovat:

„Program LEADER ČR prokázal, že fungování místních akčních skupin má své plné opodstatnění při podněcování aktivit ve venkovském prostoru a napomáhá řešit problémy, které lidé ve venkovských mikroregionech cítí. Program LEADER ČR napomohl k aktivnímu zapojení lidí na venkově do rozvojových aktivit a vedl k nastartování spolupráce subjektů různých sektorů. Partnerství v MAS uvolňuje místní potenciál a podporuje regionální identitu.“ (Mze, 2009b, s. 27)

S výše uvedeným shrnutím lze souhlasit. Ve zprávě se dále uvádí, že nebyl splněn původní cíl, a sice podpořit 480 investičních projektů. Jak jsme zmínili výše, meta nebyla dosažena o 29 projektů, jinými slovy došlo ke splnění cíle z 94%. Pro potřeby této práce je relevantní, že zdůvodněním onoho šestiprocentního rozdílu je fakt, že v posledním roce 2008 bylo přijato jen minimum žádostí (přesněji pouhých 25), protože v „*tomto roce měly MAS poslední možnost žádat o dotaci ze IV. Osy Leader Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013 a v případě účasti v Programu Leader ČR 2008 o tuto možnost přišly.*“ (Mze, 2009b, s. 4).

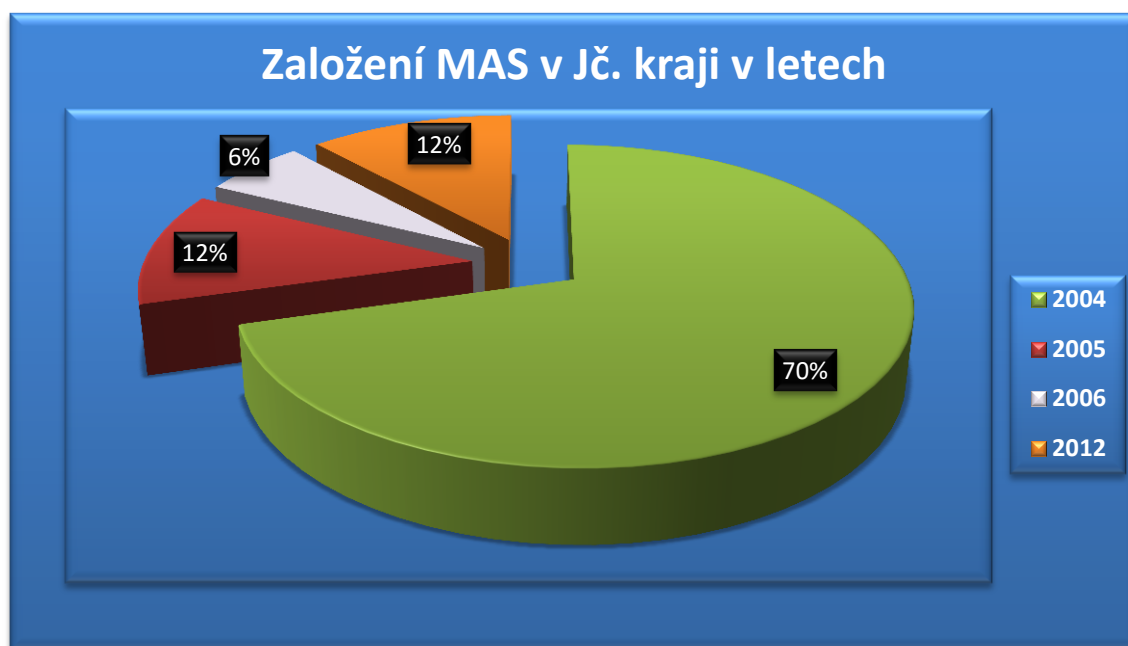
Zmínkou o PRV ČR 2007 – 2013 se dostáváme na pomyslnou startovní čáru hodnocení přínosu jihočeských MAS, protože právě finanční prostředky z tohoto programu jsou východiskem pro výčet alokací, který uvádíme níže a tím k i zhodnocení stanovené hypotézy této práce. Než však opustíme nástin historie rozvoje metody LEADER, respektive její podpory v samém začátku implementace PRV 2007 – 2013 v rámci ČR, musíme zmínit také program LEADER+, který byl, na rozdíl od výše popisovaného programu, dotovaný z prostředků EU (Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Mze). A také tato zmínka se k PRV ČR 2007 – 2013 váže, neboť v rámci LEADERu+ bylo umožněno MAS čerpat prostředky na tvorbu pilotních strategií pro období 2007 – 2013. Byly to velmi důležité prostředky, které, byť v řádech několika set tisíc Kč, umožnily MAS udržet fungování i v době, než nový program začal naplno fungovat.

4.1.2 MAS v Jihočeském kraji podle data založení

Jestliže jsme v předešlém textu zmínili, že MAS začaly v ČR vznikat již v roce 2003, v případě jižních Čech byl pomyslným startovním rokem ten následující, tedy 2004. V jeho průběhu bylo oficiálně založeno 12 místních akčních skupin, tedy plných 70% všech MAS, které doposud na území Jihočeského kraje působí. V následujícím roce byly založeny dvě místní akční skupiny a v roce 2006 byla založena jediná MAS. Následující dva roky znamenaly pro tyto společnosti náročnou cestu k získání podpory pro svou činnost z PRV 2007 – 2013. Nicméně ani po tomto období neustávala snaha o rozšiřování metody LEADER na další území ČR, přičemž reprezentanty této snahy

můžeme hledat jak v jednotlivých osobnostech MAS, tak také v podobě činnosti NS MAS ČR. Cílem této práce nicméně není popis vývoje MAS v celé šíři, i když by taková práce byla bezesporu přínosnou. Proto se omezíme na strohé konstatování, že výsledkem těchto snah bylo vytvoření podnětného prostředí pro vznik dalších MAS. To bylo nastoleno také zásluhou Mze, které připravilo nové *Opatření III.4.1 Získávání dovedností, animace a provádění*. To bylo schváleno 11. 9. 2012 a v únoru následujícího roku bylo možné během pouhých 7 dnů možno podávat žádosti o podporu. V případě jižních Čech to znamenalo podanou ruku pro založení dalších dvou MAS. Celkem se tak počet fungujících MAS na území Jihočeského kraje ustálil na číslovce 17.

Graf č. 2: Založení MAS v Jč. kraji v letech

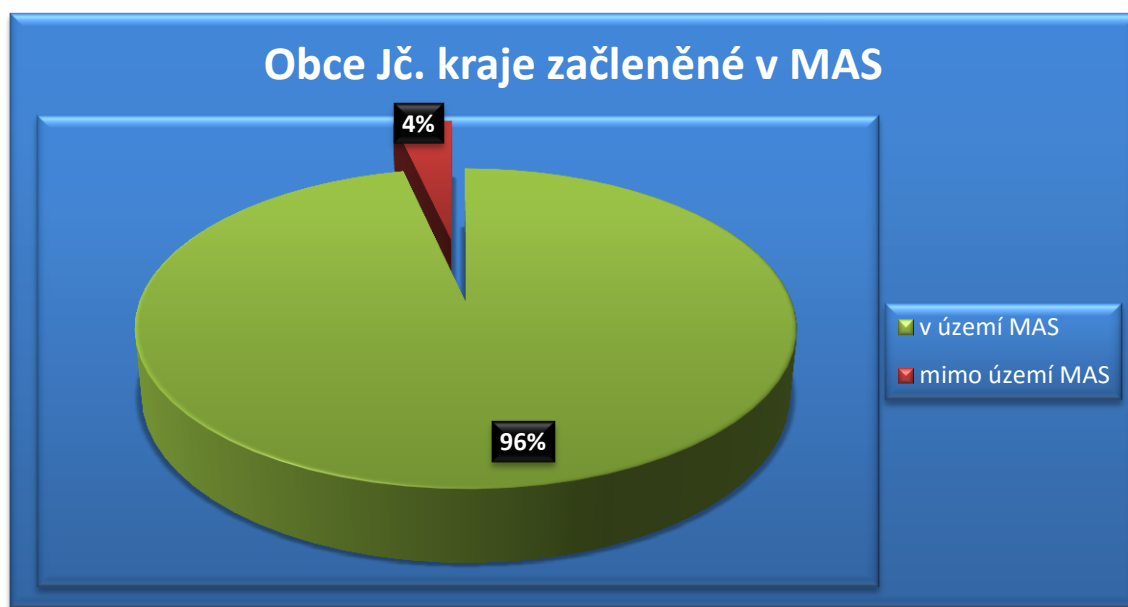
Zdroj: archiv autora

4.1.3 Popis území, začleněného do MAS v rámci Jč. kraje

Těchto 17 MAS zabírá svou rozlohou značnou část území Jihočeského kraje. Podobně je tomu také v případě počtu obyvatel, kteří na území jihočeských MAS trvale žijí.

Do území, spadajícího pod některou z MAS je začleněno celkem 601 obcí Jihočeského kraje. Vzhledem ke skutečnosti, že v celém Jihočeském kraji se nachází 623 obcí, lze oprávněně tvrdit, že MAS zahrnují naprostou většinu území kraje (viz graf č. 3).

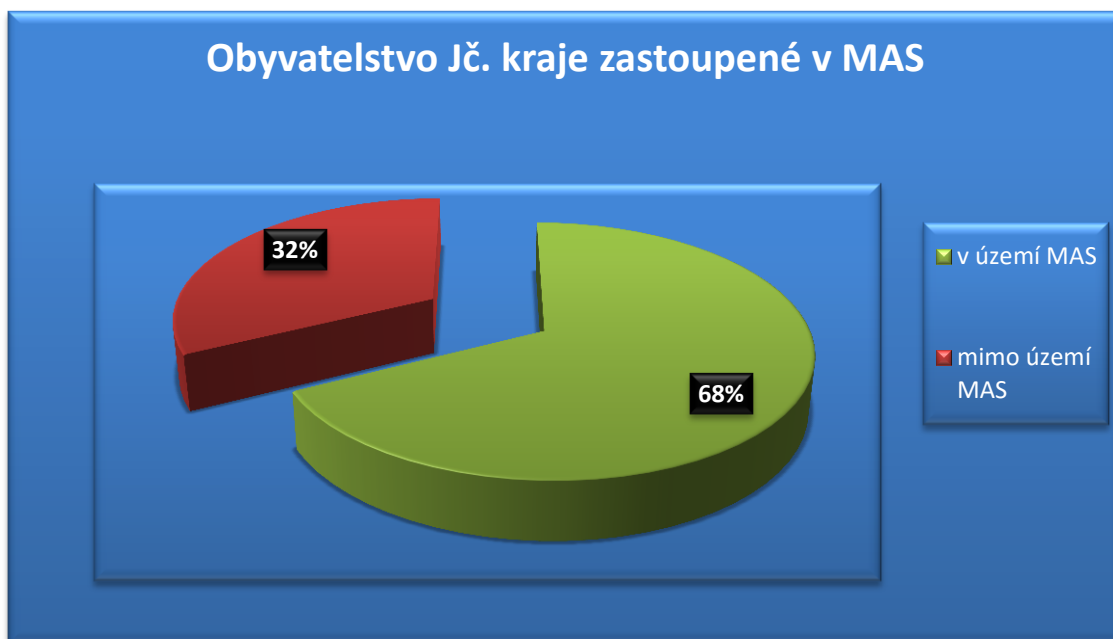
Graf č. 3: Obce Jihočeského kraje začleněné v MAS

Zdroj: archiv autora

V území, které je začleněno do jednotlivých MAS, žije logicky také převážná většina obyvatel. Nicméně v tomto případě již není zastoupení tak enormní. Proč tomu tak je uvedeme dále. Budeme-li pracovat s oficiálními daty ČSÚ k 31. 1. 2014 zjistíme, že v Jihočeském kraji bylo evidováno celkem 636 707 trvale žijících obyvatel (ČSÚ, 2014b). Z toho na území, které pokrývají MAS, žilo právě 430 911 obyvatel (NS MAS ČR, 2016). Graf č. 4 ukazuje procentuální podíl těchto obyvatel.

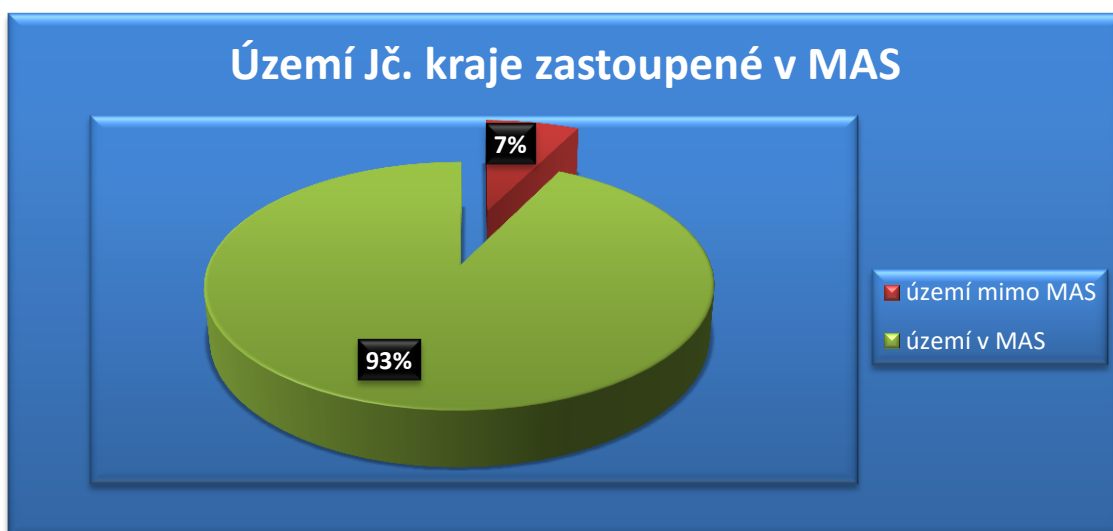
Graf č. 4: Obyvatelstvo Jihočeského kraje zastoupené v MAS dle NS MAS ČR

Zdroj: archiv autora

Z hlediska rozlohy území, které je začleněno v rámci MAS lze konstatovat, že oněch 601 obcí představuje celkem 9 402km² katastrálního území (údaj k 1. 1. 2014). I v tomto případě lze říci, že se jedná o naprosto převažující část území celého Jihočeského kraje, jehož rozloha činila ve sledovaném období 10 057 km² (ČSÚ, 2014c).

Graf č. 5: Území Jihočeského kraje zastoupené v MAS

Zdroj: archiv autora

4.1.4 Popis území, které leží mimo působnost MAS

Proč tedy MAS nezahrnují také zbylá území, obyvatelé či obce Jihočeského kraje? Ve většině případů je to způsobeno omezeními, která byla nastavena již v případě výše zmíněného programu *LEADER* ČR a která s drobným rozdílem zachoval také Program rozvoje venkova 2007 – 2013. Blíže viz následující tabulka (Mze, 2009a, s. 7).

Tabulka 2: Limity území pro LEADER

Název programu	Nastavené limity	Min.	Max.
LEADER ČR	Hustota osídlení	-	120 obyv./Km ²
	Obce (počet obyvatel)	-	25 000
	Velikost území (počet obyvatel)	10 000	100 000
PRV 2007 - 2013	Hustota osídlení	-	150 obyv./Km ²
	Obce (počet obyvatel)	-	25 000
	Velikost území (počet obyvatel)	10 000	100 000

Zdroj: Mze

Jak je z tabulky patrné, města s počtem obyvatel převyšujícím 25 tisíc byla z možnosti začlenění do MAS vyřazena. V případě Jihočeského kraje to znamená, že mimo MAS zůstalo nejen území krajského města České Budějovice (94 747 obyvatel k 1. 1. 2007), ale také Písku (29 909 obyvatel k 1. 1. 2007) a Tábora (35 859 obyvatel k 1. 1. 2007). Data k 1. 1. 2007 jsme zmínili úmyslně, neboť se jedná o začátek sledovaného programového období a tehdy teoreticky byla zjišťována velikost měst z důvodu možného zapojení do MAS.

Vezmeme-li tedy v úvahu data o počtu obyvatel těchto měst z 1. 1. 2014, pak tato suma představuje celkem **157 831** obyvatel. Tento počet lidí žijících na jihu Čech tedy nemohl být z důvodu limitů do počtu obyvatel v území MAS vůbec zahrnut. Z toho vyplývá, že **48 564** obyvatel zůstává mimo území MAS, přestože by tato území být do MAS začleněna. Nicméně takový počet se i při opakovaných kontrolách jevil jako příliš vysoký. Původní údaj o počtu obyvatel uvedený výše (430 911) byl získán na základě

využití dat NS MAS ČR k 1. 1. 2014 za jednotlivé MAS Jihočeského kraje. Ten byl následně upraven odpočtem obcí MAS Krajina srdce, které leží mimo Jihočeský kraj a naopak připočtením obcí MAS Jemnicko, které se v tomto kraji nacházejí.

Pro ověření skutečného stavu bylo nakonec nutno kontaktovat NS MAS ČR a vyžádat si přesný výčet obcí na jihu Čech, které nejsou v MAS. Je jich skutečně 22 (tzn. údaj 601 obcí v MAS byl verifikován). Následně bylo nutné využít přímo data ČSÚ k 1. 1. 2014. Z nich vyplynulo, že v 19 obcích (odečtena 3 města nad 25 000 obyvatel) žilo k 1. 1. 2014 celkem **23 250** obyvatel.

Tabulka 3: Přehled obcí Jihočeského kraje nezařazených do MAS

Přehled obcí Jihočeského kraje nezařazených do MAS			
Č.	Název obce	Okres	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
1	Bednárec	Jindřichův Hradec	109
2	Bohdalovice	Český Krumlov	298
3	Boletice	Český Krumlov	286
4	Borovnice	České Budějovice	113
5	Český Krumlov	Český Krumlov	13 253
6	Dívčí Kopy	Jindřichův Hradec	65
7	Dolní Pěna	Jindřichův Hradec	325
8	Hadravova Rosička	Jindřichův Hradec	53
9	Hájek	Strakonice	39
10	Krtov	Tábor	148
11	Nová Včelnice	Jindřichův Hradec	2 309
12	Přední Výtoň	Český Krumlov	216
13	Staré Hodějovice	České Budějovice	1 115
14	Světlík	Český Krumlov	214
15	Těšovice	Prachatice	302
16	Větrní	Český Krumlov	4 039
17	Vlčetínek	Jindřichův Hradec	54
18	Zahrádky	Jindřichův Hradec	238
19	Županovice	Jindřichův Hradec	74

Zdroj: NS MAS ČR a archiv autora

Tabulka 4: Pořadí okresů dle počtu nezapojených obcí

Poř.	Název okresu	Počet obcí	Počet obyvatel
1	Jindřichův Hradec	8	3 227
2	Český Krumlov	6	18 306
3	České Budějovice	2	1 228
4	Prachatice	1	302
5	Tábor	1	148
6	Strakonice	1	39

Zdroj: archiv autora

Na základě ověření dat lze tedy konstatovat, že na území, které zaujímají MAS, žilo k 1. 1. 2014 celkem **455 626** obyvatel. To představovalo 71,6 % všech obyvatel Jihočeského kraje. Navíc po odečtení 3 měst s počtem obyvatel nad 25 000 obyvatel představuje pokrytí MAS **96,3 %** počtu obyvatel.

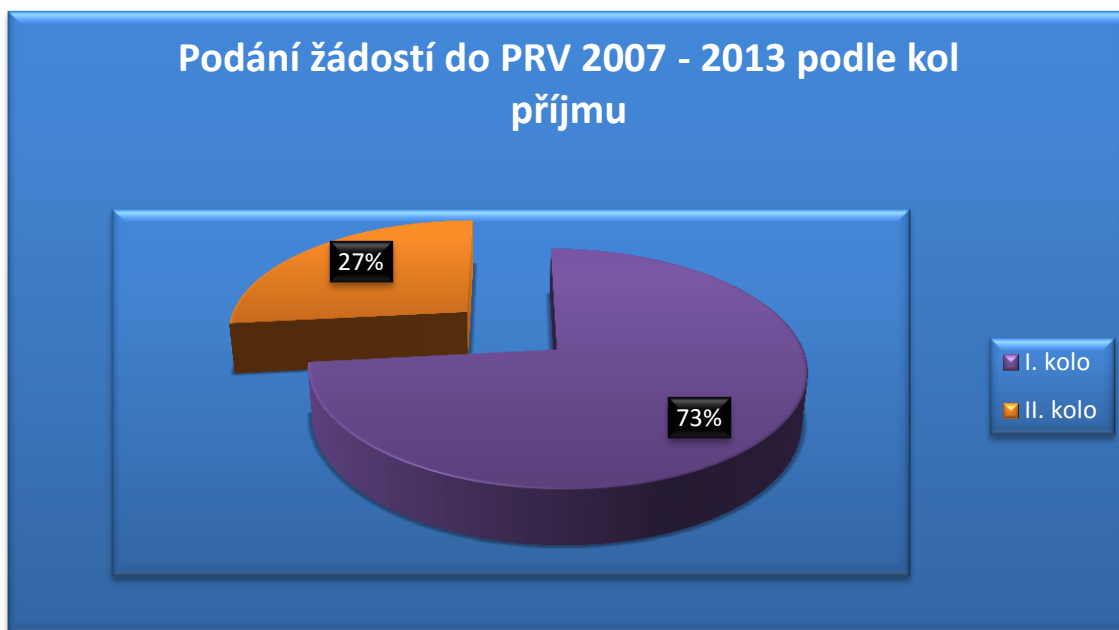
Znamená to tedy, že místní akční skupiny zaujímají více než 90 % Jihočeského kraje v územní rozloze, počtu obcí i počtu zastoupených obyvatel (s ohledem na limity PRV).

4.1.5 Podávání žádostí o podporu MAS (SPL) z PRV 2007 - 2013

V původním kole (rok 2007) bylo podáno celkem 102 žádostí MAS o podporu, přičemž vybráno bylo 48 místních akčních skupin. Posuzována byla struktura a kvalita předkládaného Strategického plánu LEADER, kterými jednotlivé MAS definovaly potřeby svého území v dílci, kterou umožňovalo nastavení samotného programu.

V případě Jihočeského kraje hned první možnost podání žádosti využilo celkem 11 MAS.

Graf č. 6: Podání žádostí do PRV 2007 – 2013 podle jednotlivých kol příjmu žádostí

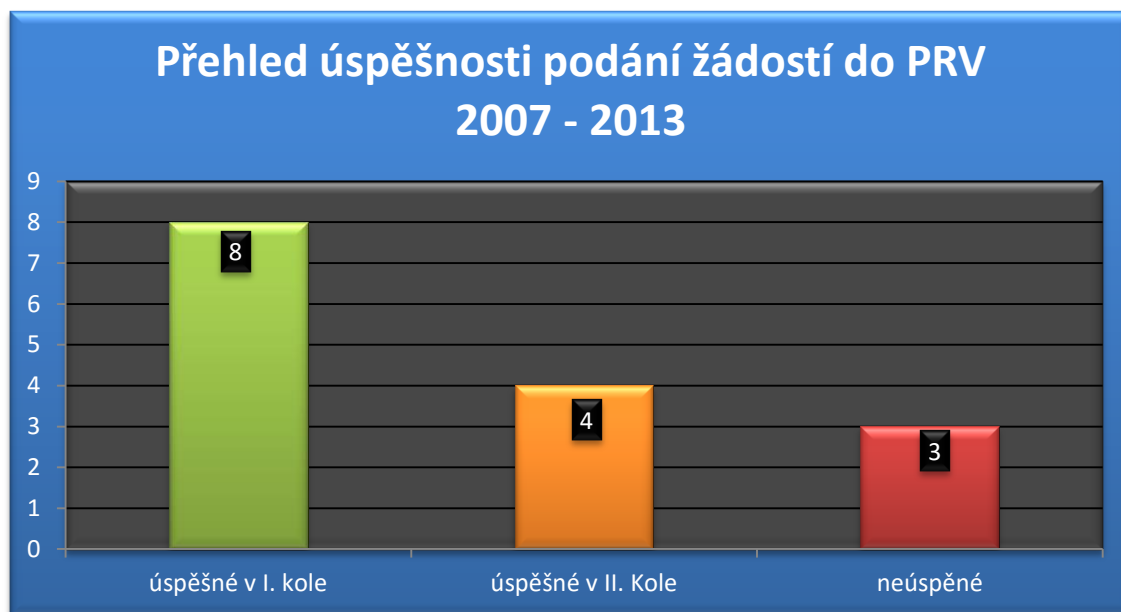

Zdroj: NS MAS ČR a archiv autora

73 % MAS tedy využily první kolo příjmu žádostí, přičemž úspěšných bylo 8 místních akčních skupin. V porovnání s celkovým počtem za ČR tedy jihočeské MAS tvořily 16,6 % všech úspěšně podaných žádostí do PRV 2007 – 2013.

V rámci druhého kola příjmu žádostí, které proběhlo v roce 2008, podalo žádost 84 MAS z celé republiky. Z nich bylo primárně podpořeno 32 MAS a posléze rozhodnutím tehdejšího ministra zemědělství dalších 32, tedy celkově 64 MAS. V Jihočeském kraji možnost využily všechny tehdy zbývající nepodpořené MAS, podáno tedy bylo 7 žádostí. 3 MAS nebyly úspěšné ani v tomto kole výběru a bohužel na základě tohoto rozhodnutí nemohly rozdělovat po celé následující období žádnou alokaci. Přes tuto negativní skutečnost bylo nakonec v rámci nového PRV 2007 – 2013 úspěšných celých 80 % jihočeských MAS, které následně byly oprávněny rozdělovat ve svých územích nemalé prostředky a svou činností dokázaly, že LEADER je i v případě Jihočeského kraje velmi prospěšnou a jejím prostřednictvím lze poměrně významně podpořit nejen rozvoj území, ale také zvýšit zájem občanů o problematiku rozvoje svého území.

Graf č. 7: Přehled úspěšnosti podání žádostí do PRV 2007 – 2013

Zdroj: NS MAS ČR a archiv autora

4.1.6 Přínos MAS pro území Jihočeského kraje v rámci PRV 2007 – 2013

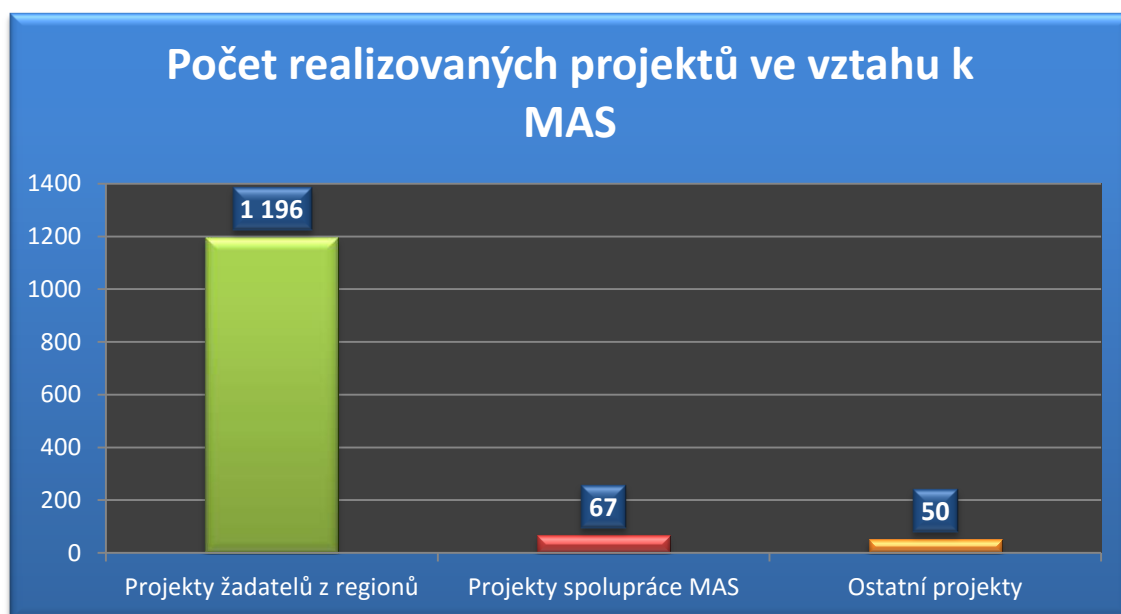
Jestliže jsme na začátku této kapitoly předestřeli, že nás bude především zajímat to, jakým způsobem a v jaké míře přispěly MAS k rozvoji území Jihočeského kraje, zbývá nám splnit právě tuto povinnost a přednést vyčíslení jak počtu projektů, tak především výše finančních prostředků, které MAS svým regionům v rámci PRV 2007 – 2013 přinesly. Výsledkem tohoto souhrnu bude také konstatování, zda nepodpořené MAS, o nichž jsme se zmínili výše, zastavily svou činnost, případně zda se snažily svému území pomoci i jinými dostupnými prostředky.

4.1.7 Počet realizovaných projektů MAS ve sledovaném období

Místní akční skupiny v předchozích letech (2007 – 2015 dle pravidla N+2) zadministrovaly, samy realizovaly, či se na realizaci podílely ve velkém množství projektů. Celkem jich bylo **1313**, přičemž toto číslo, doložitelné v databázi NS MAS ČR, nemusí být konečné. Jestliže počet projektů realizovaných v rámci opatření IV.1.2.

a IV.2.1 lze přesně dohledat, v případě tzv. *ostatních projektů* se jedná o číslo spíše orientační. Vychází z dat NS MAS ČR, ovšem je vysoce pravděpodobné, že některé MAS neuváděly zdaleka všechny projekty, na kterých se spolupodílely. Příkladem může být velké množství miniprojektů, které každoročně pořádala Celostátní síť pro venkov v mnoha případech právě ve spolupráci s MAS. Jak již však bylo několikrát zmíněno, tato odchylka by neměla mít zásadní význam pro naše dokladování přínosu MAS, neboť se logicky soustředíme především na „domovský“ PRV 2007 – 2013, osu IV. LEADER. Kompletní přehled je uveden v grafu níže.

Graf č. 8: Počet realizovaných projektů ve vztahu k MAS

Zdroj: NS MAS ČR

4.1.8 Výše alokace projektů MAS ve sledovaném období

Jestliže jsme uvedli, že v rámci realizace svých strategických plánů (SPL) LEADER MAS podpořily celkem 1 196 projektů, které předložili žadatelé z území, je na místě také doložit, jakou sumu finančních prostředků tyto projekty představují a jaká byla průměrná alokace na každý projekt. Nemá totiž příliš smysl vyjmenovávat minimální a

maximální výši podpory, protože každá MAS mohla v rámci svých výzev nastavit vlastní výši, pouze s přihlédnutím k limitům daným programem.

V případě Osy IV. LEADER, Opatření IV.1.2, v jehož rámci byly podporovány výzvy MAS, bylo prostřednictvím jihočeských MAS z PRV 2007 – 2013 rozdělena alokace ve výši **413 719 892 Kč**.⁸ Průměrně tak byla výše dotace na jeden projekt více než 345 919 Kč. Znamená to tedy, že nejčastěji byly podporovány projekty s dotací pod půl milionu korun.

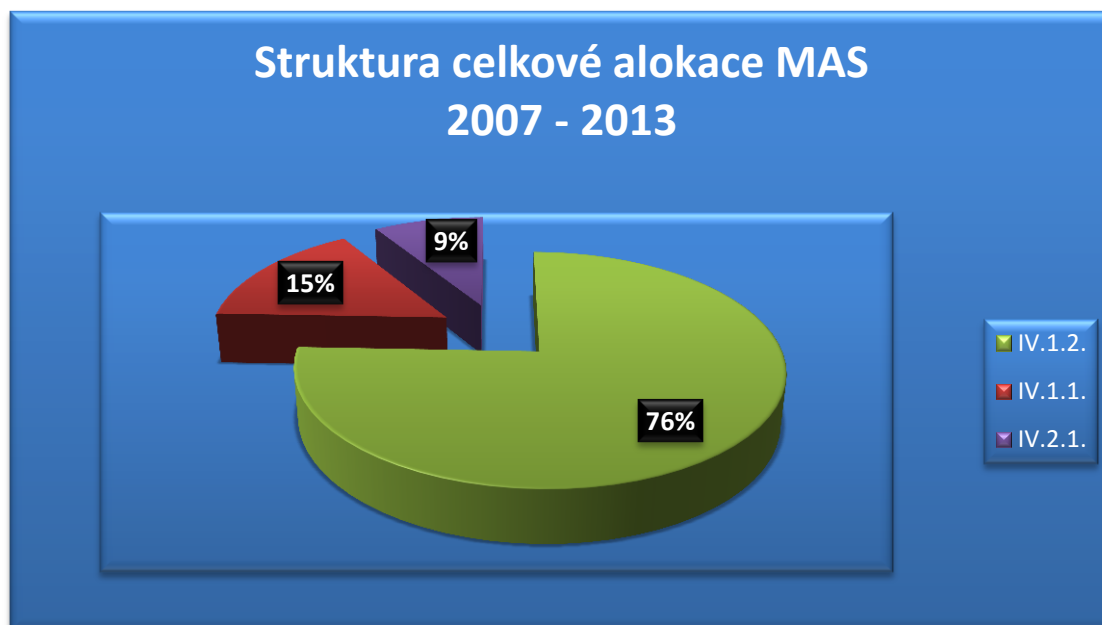
Celková lokace, kterou jsme výše zmínili, představuje pouze výdaje na jednotlivé projekty tzv. konečných žadatelů v součtu všech podpořených jihočeských místních akčních skupin. Pokud máme uvažovat o přínosu celkovém, tedy laicky řečeno kolik peněz do regionu vůbec přišlo, měli bychom připočítat ještě alespoň dvě sumy. Tou první je součet alokací na jednotlivé projekty spolupráce (Opatření IV.2.1. Osy IV. LEADER), které MAS v rámci své činnosti zrealizovaly. Jedná se o širokou škálu projektů, jejichž smyslem bylo vytvoření vazeb podporujících spolupráci nejen na území Jihočeského kraje, ale na celém území republiky a v některých případech i vazeb mezinárodních. Lze oprávněně tvrdit, že alokace, které MAS na tyto projekty využily, znamenaly další podporu území, ať již byly výsledkem projektu výdaje určené dodavatelům či přímo pořízení méně nákladných movitých věcí. Stejně bychom měli uvažovat také v případě výdajů na Opatření IV.1.1. V jeho rámci byly místním akčním skupinám propláceny výdaje na jejich činnost, tedy tzv. režie. V období 2007 – 2013 bylo prostřednictvím PRV 2007 – 2013 sanováno MAS 100% způsobilých výdajů. Jak už termín napovídá, existovaly ovšem také některé tzv. nezpůsobilé výdaje, které skupinám hrazeny nebyly. Ačkoliv by bylo prospěšné zanalyzovat, které výdaje byly řekněme mimo rámec podpory a tím představovaly cosi, co Mze nechtělo v žádném případě podporovat, a tyto výsledky porovnat například s přípravou nového období a oblastmi, které nechce podporovat Mmr, pro potřeby této práce by taková studie byla spíše okrajovou. V každém případě tyto výdaje do přínosu Jihočeskému kraji započítáme a jediné, co pro explicitní vyjádření tohoto přínosu vynecháme, jsou prostředky, které MAS zmiňovaly v případě tzv. *ostatních projektů*, a to právě z toho

⁸ Výši této sumy komplikuje částečně fakt, že MAS Krajiny Srdce působí částečně na území Středočeského kraje, zatímco MAS Jemnicko naopak zasahuje 6 obcemi na území kraje Jihočeského. V rámci podrobnějších analýz bylo zjištěno, že výdaje z alokace MAS Krajiny Srdce ve prospěch Středočeského kraje činily 5 687 144 (údaj MAS), zatímco alokace MAS Jemnicko ve prospěch obcí Jihočeského kraje představovala plných 8 861 749 Kč (údaj NS MAS ČR). K údajům o celkové výši podpory v rámci PRV 2007 – 2013 na území jižních Čech je tak možné přičíst další 3 174 605 Kč.

důvodu, který jsme zmínili dříve, a sice že nelze přesně stanovit, kolik z těchto alokací vlastně MAS skutečně přinesly a nikoliv se jen v rámci spolupráce na jejich získání podílely. I tato problematika čeká na svou hlubší analýzu.

V konečném důsledku tak můžeme po sečtení výdajů na Opatření IV.1.1., IV.1.2. a IV.2.1. hovořit o sumě **547 230 158 Kč**.

Graf č. 9: Struktura celkové alokace MAS 2007 - 2013

Zdroj: archiv autora a NS MAS ČR

4.1.9 Zhodnocení přínosu v období 2007 - 2013

V průměru tedy každoročně díky činnosti MAS v tomto období do jižních Čech přibylo více než 91 milionů korun. Tyto finance mohly být primárně použity na širokou škálu problematik v rámci PRV 2007 – 2013, Os I – III. Pro značný počet opatření je nemá smysl všechna vypisovat, dodejme jen, že bylo možné podpořit zemědělské a lesnické podniky, ale také rozvoj obcí a zvyšování úrovně jejich občanské vybavenosti, vzdělávání, cestovní ruch a v neposlední řadě také čerpat prostředky na záchranu kulturního dědictví na venkově. Jak vidno, podpořeny byly ve všech případech velmi významné oblasti života na venkově a MAS přispěly ke zvelebení obcí a malých měst,

ale také k rozvoji podnikání, ať už v oblasti zemědělství, lesnictví, cestovního ruchu či jinde.

Přínos jihočeských MAS svému domovskému kraji tak v podstatě představuje vyšší sumu, než jakou samotný kraj ve sledovaném období vynakládal na zajištění alokace Programu obnovy venkova (dále POV Jihočeského kraje). Tento dotační program Jihočeského kraje vznikl v návaznosti na předchozí Program obnovy vesnice, projednaný vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení vlády České republiky ze dne 11. listopadu 1998, č. 730 (Jihočeský kraj, 2012, s. 4). Výše uvedené tvrzení je podloženo komparací se zveřejněnými výdaji na webových stránkách POV Jihočeského kraje. Tyto jsme pro větší přehlednost uvedli v následující tabulce.

Tabulka 5: Skutečně vynaložené náklady na POV Jihočeského kraje v letech (v Kč)

Skutečně vynaložené náklady na POV Jihočeského kraje v letech (v Kč)							
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
67 740 833	70 732 744	77 770 245	84 759 706	83 935 700	89 339 605	91 774 136	90 157 294

Zdroj: Jihočeský kraj

Pro úplnost je ovšem nutno uvést, že POV Jihočeského kraje není v žádném případě jedinou formou podpory, na kterou Jihočeský kraj každoročně vynakládá finanční prostředky ve prospěch rozvoje jihočeského venkova.

Kromě této primární činnosti se v krátkosti budeme věnovat také situaci MAS, které vznikly před rokem 2012 a zároveň nebyly podpořeny v rámci PRV 2007 – 2013. Jedná se celkem o 3 MAS. V rámci své činnosti přesto zachovávaly snahu o rozvoj svých území. Projekty byly zaměřeny na vzdělávání třetího věku (50+), podporu živé kultury, či podporu regionálního značení. Jednalo se tedy o méně než 10 projektů s alokací méně než 3 miliony Kč. Důležité je však zejména to, že všechny 3 MAS dokázaly udržet svou existenci a zároveň se v rámci činnosti snažily o zvýšení informovanosti svých území o možnostech získání dotačních prostředků z jiných zdrojů. Můžeme tedy říci, že ačkoliv MAS v období 2007 – 2013 nebyly podpořeny, přesto přispěly ve svých intencích k rozvoji jihočeského venkova.

4.2 Hodnocení MAS

Hodnocení místních akčních skupin je problematikou, která stála dlouhou dobu poněkud stranou opravdového zájmu. Jedná se o vysoce delikátní problematiku, protože každá MAS, ať již to chceme či nechceme přiznat, vznikala odlišně. Oblasti, které některé MAS považují za zcela zásadní, mohou jiné vnímat jako zcela okrajové apod. MAS měly mnohdy odlišné cíle, protože regiony byly a jsou heterogenní, a tak i očekávání plynoucí z jejich činnosti logicky byla často velmi odlišná. Ačkoliv tedy část platformy MAS v ČR dlouhodobě iniciovala zavedení systému hodnocení jako ekvivalent určování kvality, je nasnadě, že v tomto případě byla jejich iniciativa problematická.

Nicméně podporu zavedení systému hodnocení kvality podpořilo nakonec také Mze. V tiskové zprávě Mze se uvádí, že *„Hodnocení si klade za cíl zmapovat úroveň aktivit místních akčních skupin, hledat dobrou praxi iniciativy LEADER, získat zpětnou vazbu pro případnou úpravu podmínek podpory místních akčních skupin a v neposlední řadě poskytnout vodítko k přerozdělení finančních prostředků tzv. bonusů.“* A dále, že *„Hodnocení není kontrolou...“* (Mze, 2010).

Jestliže čtenář zaznamenal jistý protiklad ve výše citovaných textech, dává mu autor této práce zapravdu. Totiž ve chvíli, kdy výši alokace každé MAS může ovlivnit právě hodnocení její činnosti, pak lze takové šetření považovat právě za kontrolu, jejíž výsledek může mít velmi nepříjemné dopady. Podívejme se blíže na systém určování alokací MAS tak, jak bylo přímo popsáno v pravidlech, které Mze vydalo.

Určování alokací místním akčním skupinám v rámci IV. osy PRV 2007 – 2013 primárně záviselo na počtu obyvatel a velikosti katastrálního území jednotlivých MAS. Přesný postup byl popsán v příslušných pravidlech MAS, vydávaných Mze.

„Roční alokaci pro každou MAS stanovuje Ministerstvo zemědělství součtem základní částky (50% celkové souhrnné alokace MAS pro daný rok/počet MAS) a částky bonusu. Bonus se stanovuje na základě:

počtu obyvatel k 1. 1.2009 v obcích, které byly v územní působnosti dané MAS k 31.8. roku předcházejícího roku, na který je stanovena roční alokace; při změně území podá MAS hlášení o změnách nejpozději do 31. 7. roku předcházejícího, na který je stanovena roční alokace,

- a stupně kvality fungování MAS. Stupeň kvality fungování MAS určí Řídící orgán PRV na základě kvalitativního šetření jím jmenovaných hodnotitelských komisí a dalších kvantitativních faktorů...“ (Mze, 2012, s. 3, 4).

Jak lze očekávat, tento postup stanovení alokace nepatřil v žádném případě k nejjednodušším a mezi MAS často vyvolával zjitřené reakce. Předně, hodnocení kvality fungování MAS, přidané do procesu stanovování alokace v roce 2010, bylo podle mnohých zaměstnanců MAS připraveno neadekvátně a od následujícího roku podle některých až nesmyslně. A to i přesto, že na jeho podobě se podílelo nejen Mze, ale také NS MAS ČR, které přímo zřídilo pracovní skupinu například i na podobu dotazníkového šetření, které proces hodnocení provázelo. Je otázkou, zda vůbec lze srovnávat kvalitu činnosti tak odlišných společností, jakými MAS vždy byly.

Ostatně o této situaci velmi výmluvně vypovídá i pozdější stanovisko NS MAS ČR, která po zjištění předpokládané podoby hodnocení MAS v roce 2012 usilovala neúspěšně o zavedení změn do celého průběhu hodnocení. Proces hodnocení v roce 2012 totiž spočíval ve vyplnění dotazníku (o jehož struktuře bylo možné polemizovat) a dále v jakési obhajobě zaměstnanců MAS před zaměstnanci SZIF a Mze, na které bylo vyčleněno vždy cca 20 minut. MAS tak dojížděly do Prahy mnohdy s kily dokumentace v krabicích, přičemž považovat tak krátké vystoupení před komisí za spravedlivé je poněkud úsměvné. Tato citově zabarvená věta by v této práci za normálních okolností neměla mít své místo, nicméně autor sám takové slyšení absolvoval a o jeho smyslu či spíše opaku je dodnes přesvědčen. To koneckonců dokládá právě i stanovisko NS MAS ČR, která se vzdala možnosti nominace svého člena do hodnotitelské komise.

Poslední skutečností, kterou je nutné zmínit v souvislosti s určováním alokace, je disproporce alokací pro MAS podle kola jejich příjmu. Prvních 48 podpořených MAS (2007, resp. 2008) v druhé polovině období obdrželo adekvátní část z 60 % alokace, zatímco 32 MAS podpořených v 2. kole (2008, resp. 2009) obdržely část ze zbývajících 40 % a dodatečně přijatých 32 MAS v témže roce mělo alokaci přidělenou přesunutím prostředků z opatření I. Osy PRV 2007 – 2013. Tento systém měl za cíl vyrovnat rozdíly v alokacích jednotlivých MAS a smazání handicapu kratšího období (o 1 rok) MAS přijatých v 2. kole, resp. přijatých dodatečně. Ačkoliv i tyto přepočty byly přijímány MAS rozporuplně, lze konstatovat, že v konečném výsledku přispěly k poměrně rovnoměrnému rozdělení prostředků do regionů.

Systém hodnocení MAS byl nastaven a sledoval v rámci činnosti MAS tyto oblasti:

- Úroveň strategických dokumentů MAS
- Personální zajištění činnosti MAS
- Úroveň procesu administrace výzev a výběr projektů v rámci Strategického plánu LEADER
- Proces integrace a rozvoj MAS
- Monitoring a evaluaci vykonávané MAS
- Úroveň propagace MAS
- Nadstavbové aktivity MAS

Jestliže výše uvedené oblasti byly nastaveny tak, že pokrývaly značnou část činnosti MAS, polemiku vyvolávalo především samotné posouzení stavu. Například úroveň personálního zajištění byla primárně zjišťována počtem zaměstnanců, kteří měli vysokoškolské vzdělání. O významnosti této skutečnosti na úroveň odevzdávané práce zaměstnanec snad nemá smyslu dále hovořit. MAS byly na základě hodnocení přiřazovány do celkem 4 skupin. Jejich přehled uvádíme v následující tabulce.

Tabulka 6: Systém hodnocení MAS dle Mze

	název skupiny	doplňující komentář
A	nejlépe fungující MAS – příklady dobré praxe	vysoce transparentní a důvěryhodné, aktivní a aktivizující území
B	dobře fungující MAS	je u nich prokazatelná nadstavba metody LEADER (tj. umí nejen rozdělovat peníze, ale mají jasnou strategii a distribuce finančních prostředků přes ně má přidanou hodnotu oproti centralizovanému rozdělování)
C	průměrné MAS	splňují formální požadavky pro existenci a čerpání, efekt je téměř stejný, jako kdyby finance byly přerozdělovány centrálně
D	MAS, které by svůj přístup měly přehodnotit	jsou na hranici toho, co se od nich očekává, splňují pouze formální pravidla

Zdroj: Mze

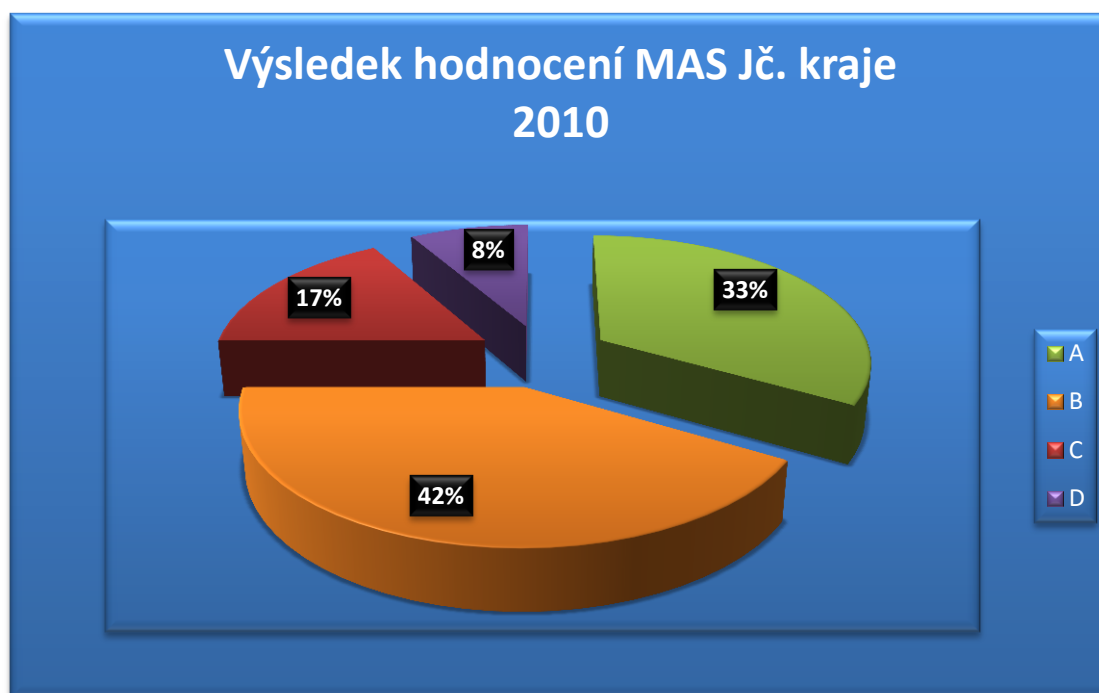
Předtím, než přistoupíme k deskripci výsledků hodnocení v případě MAS Jihočeského kraje, dodejme, že systém posuzování úrovně činnosti MAS s rokem 2012 skončil.

Jakýmsi pokračováním pak byl tzv. *proces standardizace MAS*. V jeho rámci Mze pro potřeby nového období 2014 – 2020 posuzovalo možnosti činnosti MAS z hlediska splnění základních principů. Šlo zejména o podrobné posuzování základních dokumentů, kontrolu prováděných auditů i posouzení ekonomické stability, pokud ji ovšem je možné u neziskových společností a občanských spolků odpovědně zhodnotit.

4.2.1 Přehled hodnocení Jihočeských MAS 2010 – 2012

V rámci této práce autor nebude uvádět obdržené hodnocení jednotlivých MAS v Jihočeském kraji, protože, jak vyplývá z textu výše, nepovažuje jeho relevantnost za prokázanou.

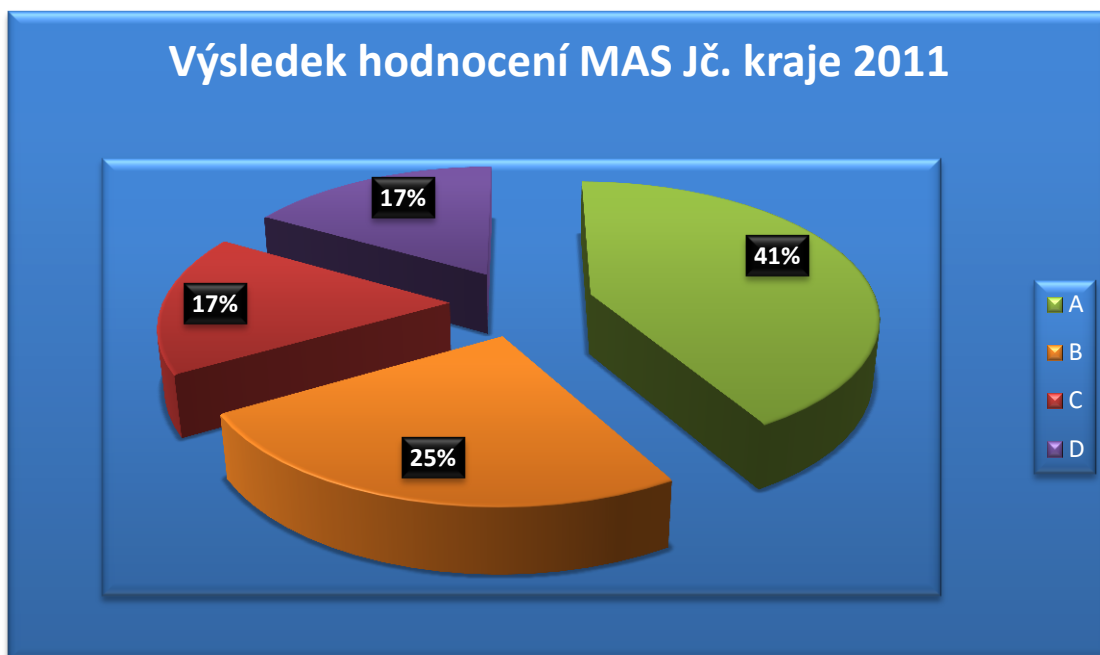
Graf č. 10: Výsledek hodnocení MAS Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: NS MAS ČR a archiv autora

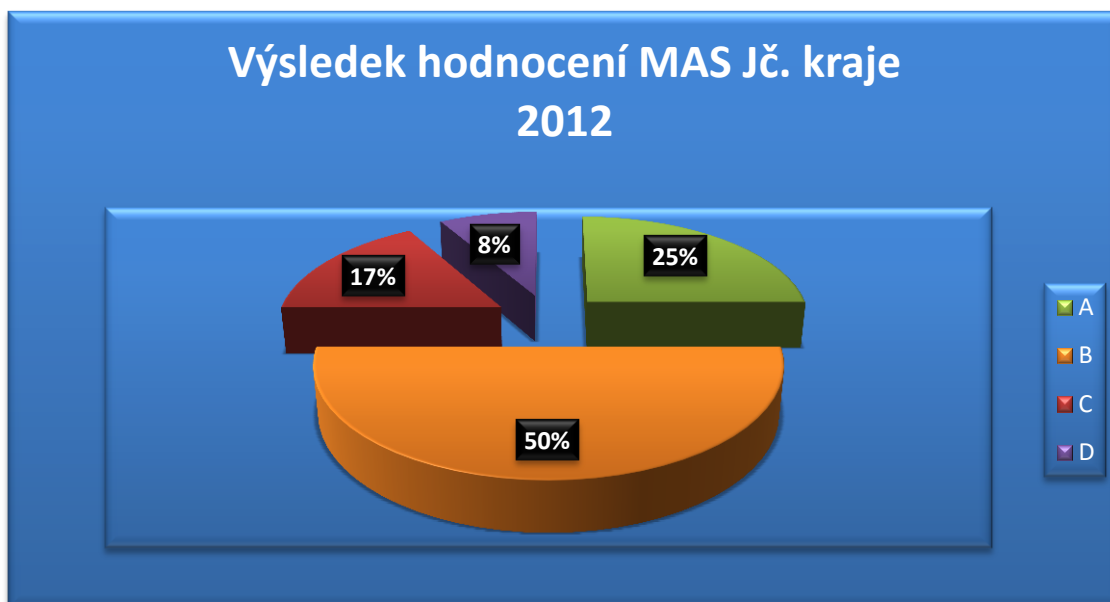
V tomto startovním roce hodnocení byly 2 MAS vyhodnoceny známkou A+ jako MAS, jejichž práce je považována za příkladnou.

Graf č. 11: Výsledek hodnocení MAS Jihočeského kraje v roce 2011

Zdroj: NS MAS ČR a archiv autora

Graf č. 12: Výsledek hodnocení MAS Jihočeského kraje v roce 2012

Zdroj: NS MAS ČR a archiv autora

Z výše uvedených grafů vyplývá, že zatímco v roce 2010 a 2012 byla hodnotou **D** klasifikována jediná MAS, v roce 2011 šlo o celkem 2 společnosti. Zároveň docházelo

k oscilaci několika hodnocených MAS mezi stupni **A** a **B**, resp. **B** a **C**, a to v situaci, kdy svou činnost vyvíjely víceméně konstantně. Lze tvrdit, že pokud došlo ke zlepšení výsledku hodnocení, pak především na základě hlubší přípravy dotčené MAS na hodnocení, nikoliv samotnou změnou fungování a naopak, Vyskytl se i případ MAS, která byla hodnocena dvakrát stupněm A byla poté hodnocena B. Také to je důkazem problematické úrovně hodnocení. I tak lze konstatovat, že v průměru 1/3 jihočeských MAS fungovala tak, že byla označena za příklad dobré praxe, 39% bylo ohodnoceno stupněm B a splňují tedy očekávání od metody LEADER, zatímco 17% MAS bylo vyhodnoceno jako průměrné a jen 11% dle názoru hodnotitelů fungovalo tak, že by mělo svou existenci významně zvážit.

4.2.2 Posouzení systému hodnocení, vč. návrhu

Dosavadní systém hodnocení se ukázal z pohledu mnoha MAS jako nekompletní, resp. jako systém, který nedokázal skutečně posoudit fungování jednotlivých MAS objektivně. V první řadě je nutné si uvědomit, že systém hodnocení primárně nastavovalo Mze. Už vzhledem k tomu je zřejmé, že se nejednalo přímo o hodnocení toho, jak MAS dbá na dodržování principů LEADER, nýbrž měla logicky za cíl zkontrolovat především implementaci PRV 2007 – 2013. A přes veškeré výhrady je nutno přiznat, že takový přístup byl logický.

Máme-li se tedy systémem hodnocení vůbec blíže zaobírat, musíme si předně položit otázku, k čemu takové hodnocení má sloužit. Má existovat hodnocení striktně na základě posouzení naplňování metody LEADER, nebo má opravdu hodnocení fungovat pro potřeby řídicích orgánů apod.?

Z našeho pohledu lze systém hodnocení pojmout dvěma způsoby. První můžeme nazvat např. *funkční minimum*. Většina MAS uznává, že má být nastaveno jakési nutné minimum, které musí skupiny splňovat, aby jim bylo dovoleno disponovat s finančními prostředky a přerozdělovat je ve prospěch dílčích projektů. Můžeme takový systém navrhovat, ale v podstatě lze prohlásit, že minimem je v určitém ohledu právě výše zmíněná *standardizace*, prováděná Mze.

Tento základní stupeň by měl prověřit, zda má MAS vytvořenou dostatečnou strukturu, která odpovídá možnostem aplikace LEADERu do praxe a jejímž prostřednictvím dojde k zajištění správné činnosti MAS. Ve zjednodušené podobě můžeme definovat 3 základní oblasti:

- Zakládací dokumenty společnosti
- Struktura společnosti
- Implementační postupy v rámci strategie

Jak vyplývá z výše uvedeného, tento stupeň nemá být vytvořen proto, aby zjišťoval připravenost naplňování všech principů LEADER, nýbrž proto, aby zajistil, že MAS dokáže fungovat opravdu transparentně.

V tomto ohledu je nutno se zamyslet zejména nad tím, jak by bylo možné nastavit skutečně jasnou a měřitelnou úroveň, která by stanovila, v jakém případě je MAS schopna fungovat dle požadavků, a to alespoň z teoretického hlediska. Nejtransparentnějším způsobem by totiž mohlo být především uzákonění metody LEADER, resp. MAS. Legislativa řeší podobu nejrůznějších společností, jejich složení, povinnosti atd. Pro další rozvoj MAS a LEADERu jako takového by tento krok měl naprosto zásadní význam. To potvrzuje také výsledek dotazníkového šetření, kdy 80 % dotázaných MAS z jihu Čech uvedlo, že MAS i LEADER by měly být ukotveny v legislativě ČR.

Druhá úroveň hodnocení MAS, která by měla mít za cíl nalezení spravedlivého způsobu podpory jednotlivým MAS, je nanejvýš problematickou oblastí. Sami zástupci MAS v dotazníkovém šetření ve 2/3 konstatovali, že MAS by neměly být porovnávány mezi sebou, na základě výkonosti v určitých parametrech být hodnoceny, odměňovány či dokonce sankcionovány. Přiklání se tak k systému poměrného rozdělování finančních prostředků jednotlivým MAS především na základě jejich velikosti a počtu obyvatel (kvantitativní metoda), zatímco nepovažují za správné navyšovat alokace některým MAS jako odměnu za jejich aktivnější roli v území na úkor jiných. O důvodech jsme již hovořili, aktéři v území vědí, že každá MAS vznikala jinak a podmínky nebyly a nejsou v žádném případě shodné, a tak i takové hodnocení by nebylo spravedlivé. Je zde ovšem i druhá stránka věci, a sice že taková soutěž mezi MAS by měla vést ke zvyšování

úrovně jejich fungování, zatímco preferovaný stav by mohl vést i k tomu, že celé hnutí by vedlo nemnoho aktivních leaderů, zatímco zbytek platformy by se lidově řečeno vezl.

Představa, že v rámci této práce lze navrhnout jasný systém hodnocení pro všechny případy, je zavádějící. Takový návrh by si vyžádal mnoho úkonů, které dalece přesahují rozměry této práce i jejího zadání. V těchto podmínkách můžeme přinejlepším navrhnout jednu z mnoha variant, zatímco ustanovení jednotného systému je nepochybně věcí celé NS MAS ČR. Jak by tedy hodnocení např. mohlo vypadat?

4.2.3 Návrh: Rozšířený stupeň hodnocení MAS: varianta Základ + Motivační složka

Pokud jsme zmínili výše, že takovýto systém hodnocení by měl být spravedlivý a vést zároveň k motivaci hodnocených MAS, je nutné stanovit jasný základ (spravedlnost) a následně definovat motivační složku hodnocení. Ta by byla buď stálá, nebo by bylo možné v dalších letech její význam navyšovat.

Základem by tedy měl být ekvivalent *standardizace*. Znamená to tedy, že fixní složka alokace by společností mohla být přiznána výhradně po shledání, že taková MAS respektuje všechny požadavky na své fungování. Co to znamená především?

Základ:

1. jasná členská / partnerská základna

MAS shromažďuje zástupce všech sektorů (veřejný, podnikatelský, neziskový, fyzické osoby) se zájmem o metodu LEADER a rozvoj území.

2. transparentní a srozumitelné znění zakládajících dokumentů

V zakládacích listinách, stanovách či statutu MAS zcela jasně definuje proces svého fungování tak, aby bylo zajištěno standardně transparentní fungování. Je ošetřen povinný audit a předkládání výročních a hodnotících zpráv.

3. struktura orgánů společnosti zajišťuje optimální chod společnosti

Na procesu rozdělování finančních prostředků se podílí více orgánů společnosti a větší počet lidí svým rozhodováním, aby byla maximálně eliminována možnost neoprávněné podpory některým projektům.

4. MAS má vypracovanou strategii rozvoje území

Strategie, která je **krátká**, jasně sepsaná a srozumitelná. Ideální by bylo omezit rozsah na max. 100 stran a podpořit jedinečnost strategií neomezováním oblastí podpory jednotlivými OP.

5. Jasně stanovené možnosti odvolání

V případě nejasností či podezření na porušení výběrových postupů musí být jasně definován systém odvolání. O odvolání by neměl rozhodovat stejný orgán společnosti, který původní výběr projektů dozoroval či odsouhlasoval.

Jistě lze volit i další kritéria, ale musíme mít na paměti, že čím složitější bude jejich nastavení, tím méně bude posuzování srozumitelné a účinné.

Základní kritéria budou spolu s velikostí území a počtem obyvatel tvořit bázi pro výpočet první části alokace či finanční podpory. Druhá část by tedy měla být motivační a lze vytvořit velké množství variant, jejichž smysluplnost ovšem bude různá. Pro náš příklad postačí, vezmeme-li v úvahu, že by takové hodnocení inicioval Jihočeský kraj, který by poskytoval MAS alokaci k přerozdělení malým projektům podporujícím kulturní aktivity na venkově.

Například:

Finanční alokace pro jednu MAS by představovala minimálně 120 000 a maximálně 200 000 Kč. Velikost území a počet obyvatel by představovaly 60% celé sumy. Znamená to tedy, že v případě splnění základu by MAS měla k dispozici od 72 000 Kč do 120 000 Kč. V prvním případě pro MAS o rozloze menší než např. 70% průměru a v druhém pak pro MAS o rozloze převyšujícím 130% průměru území MAS v Jihočeském kraji. Obdobně by bylo možné postupovat i v případě počtu obyvatel, resp. tyto dvě složky by mohly představovat vždy právě polovinu alokace. Tím by došlo ke zmírnění negativních dopadů na MAS, které pokrývají větší území o nižší koncentraci obyvatel a naopak.

Motivační složka:

Pokud by Jihočeský kraj měl v úmyslu především hledět na počet zrealizovaných akcí a jejich úroveň, pak by tedy 40% celé alokace bylo vázáno na to, zda MAS v prvním roce

fungování podpořily určitý počet akcí. Např. 20 akcí za rok. Dále zda byla o všech akcích informována veřejnost (publicita akcí) apod. Lze uvažovat o mnoha dílčích indikátorech, např. počet zapojených občanských spolků, počet návštěvníků, mezinárodní účast atd. Ovšem méně je někdy více. Zde tedy ta MAS, která v žádosti plánovala 20 a více akcí s tím, že o každé bude informovat prostřednictvím celostátního tisku a regionální televize, by měla nárok na plných 40% zbylé částky z alokace a při postupném snižování výše těchto indikátorů by také klesalo % alokace.

Z pohledu MAS by takové zavedení motivační složky mělo jistě jeden velmi podstatný dopad. Ve chvíli, kdy by např. bylo takto dbáno na počty akcí a publicitu, by se vydala pravděpodobně větší část MAS cestou spolupráce, vytvářela putovní akce, které by se přesouvaly po územích jednotlivých MAS a navíc zřejmě usilovaly o zajištění vlastního PR oddělení na krajské úrovni, které by bylo sto zajistit dostatečnou informovanost o těchto akcích ve větším měřítku. Lze se tedy domnívat, že takové nastavení hodnocení by pravděpodobně nemuselo přinést rivalitu do řad MAS, nýbrž dále podporovat jejich spolupráci a sdílení know-how. To představuje, dle našeho názoru, jednu z nejvýznamnějších předností celé metody LEADER a ukazuje možnosti, které se v této cestě skrývají.

4.3 Predikce činnosti MAS v období 2014 – 2020 ve vztahu k rozvoji venkova Jihočeského kraje

Programové období 2014 – 2020 představuje pro všechny MAS opravdu významnou změnu. Tu reprezentuje zejména rozšíření metody LEADER i do dalších operačních programů (OP). Přesněji řečeno budou MAS administrovat výzvy až ve 4 OP. Jedná se o OP Zaměstnanost (OP Z), OP Životní prostředí (OP ŽP), Integrovaný operační program (IROP) a nový Program rozvoje venkova 2014 – 2020 (PRV 2014 – 2020). Z toho vyplývá, že MAS již nebudou součástí jediného, ale hned několika fondů. Stejně jako v období minulém budou prostřednictvím PRV 2014 - 2020 součástí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). V případě IROPu se jedná o

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF). OP Z je součástí Evropského sociálního fondu (ESF) a konečně OP ŽP je opět součástí EAFRD (a současně je část alokace programu součástí Fondu soudržnosti).

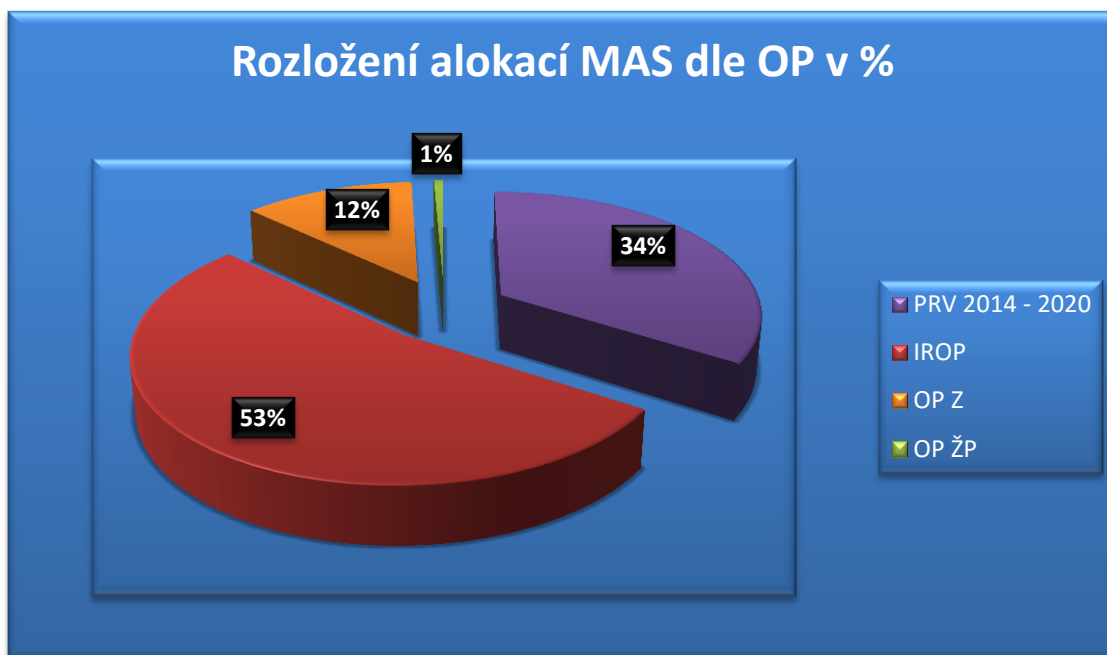
Druhou a neméně významnou změnou je, že MAS nadále nebudou své režijní výdaje postupovat ke kontrole a proplacení SZIF, ale prostřednictvím Centra pro regionální rozvoj ČR (CRR) budou propláceny z IROPu. To nutně znamená, že řídicím orgánem MAS se v novém období taktéž stává v podstatě Mmr. Ovšem tato změna není v souvislosti s naším tématem nejpodstatnější, jen řekněme, že představuje poměrně značné navýšení administrativy a celkově nejistou situaci.

Jak bylo řečeno výše, MAS mohou rozdělovat finanční prostředky až ze 4 OP. Pro posouzení přínosu MAS rozvoji jižních Čech v tomto nadcházejícím období tedy především podáme přehled celkové plánované alokace dle jednotlivých OP, protože se stále jedná o největší část aktivit MAS v rámci rozvoje svých území. Dále skutečně jen ve zkratce vyjmenujeme oblasti, které je možné z těchto prostředků podporovat. Ovšem přínos MAS není jen otázkou této činnosti. Dotkneme se proto také dalších oblastí jejich činnosti a nastíníme, jaký mají i ony přínos k rozvoji venkova.

ALOKACE

Jestliže v minulém období MAS přinesly prostředky ve výši přesahující půl miliardy korun, v novém období má být tato částka téměř trojnásobná. Přesně řečeno se jedná o sumu 1 495 306 560 Kč. Údaj vyplývá z podkladů, které má k dispozici Krajské sdružení NS MAS ČR Jihočeského kraje (KS NS MAS ČR JČK, 2016). To samo o sobě znamená nepopiratelný fakt, že MAS v dalším období budou znamenat skutečně podstatný přínos rozvoji jihočeského venkova.

Graf č. 13: Rozložení alokací MAS dle OP v %

Zdroj: KS NS MAS ČR JČK a archiv autora

Tabulka 7: Přehled alokací Jihočeských MAS dle OP

Název OP	Celková alokace v Kč
PRV 2014 - 2020	509 328 650
IROP	791 994 410
OP Z	183 983 500
OP ŽP	10 000 000

Zdroj: KS NS MAS ČR JČK a archiv autora

Problematiku přerozdělování alokací ovšem nemůžeme zakončit tímto optimistickým přehledem. V první řadě je nutné si uvědomit, že tyto prostředky jsou vyčísleny v předpokládané výši a vzhledem k dosavadním zkušenostem s novým programovým obdobím a nastaveným systémem indikátorů a sankcí je možné, že dojde i k poměrně zásadnímu snižování alokací jednotlivým MAS. A dále je zapotřebí okomentovat minimalistickou alokaci v rámci OP ŽP. Ta je způsobena primárně tím, že v rámci tohoto OP byla přidělena alokace jen těm MAS, na jejichž území se nachází výsadba

dřevin na nelesní půdě v územích se schválenými plány péče (Ministerstvo životního prostředí, 2015, s. 151). V případě jižních Čech byla alokace určena pro celkem 3 MAS, přičemž jedna z nich ovšem mohla využít jen částku 1 380 000 Kč. Druhá pak více než 7 milionů a třetí částku překračující 18 milionů Kč. Z těchto MAS ovšem nakonec v rámci své strategie požádala o částku 10 milionů jediná MAS. Důvodem především je, že nastavení oblasti podpory z OP ŽP bylo zcela striktní. Jedná se o výsadbu dřevin, mimo lesy i intravilán obcí a navíc ještě pouze na (nelesní) půdě. Vzhledem k takovým podmínkám je více než obtížné vůbec zajistit zájem žadatelů v území. Druhou oblastí podpory pak je likvidace a omezování výskytu vybraných invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý a druhy rodu křídlatka). I v tomto ohledu je ovšem nastavení pravidel tak přísné, že i odborníci na danou problematiku považují takové využití prostředků za příliš problematické, než aby se zaobírali podáváním žádosti.

Oblasti podpory

V případě IROPu je umožněno prostřednictvím místních akčních skupin čerpat finanční prostředky na rozvoj ve více oblastech. Pro přehlednost uvádíme jednotlivé specifické cíle (SC), které jsou relevantní pro MAS.

Tabulka 8: Specifické cíle IROP zpřístupněné MAS

Specifické cíle IROP zpřístupněné MAS
SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelné dopravy
SC 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof
SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
SC 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
SC 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví
SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotního učení
SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví
SC 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje

Zdroj: KS NS MAS ČR JČK

V případě PRV 2014 – 2020 jsou oblasti podpory také poměrně široké. Jedná se o tato opatření, přičemž součástí PRV 2014 – 2020 budou také v tomto období projekty spolupráce MAS.

Tabulka 9: Opatření PRV 2014 – 2020 zpřístupněná MAS

Opatření PRV 2014 – 2020 zpřístupněná MAS	
čl. 14	Předávání znalostí a informační akce
čl. 17.1.a)	Investice do zemědělských podniků
čl. 17.1.b)	Zemědělské produkty
čl. 17.1.c)	Lesnická infrastruktura
čl. 17.1.c)	Zemědělská infrastruktura
čl. 17.1.c)	Pozemkové úpravy
čl. 19.1.b)	Nezemědělské činnosti
čl. 24.1.a)	Preventivních opatření v lesích
čl. 25	Ochrana melioračních a zpevňujících dřevin
čl. 25	Neproduktivní investice v lesích
čl. 26	Lesnické technologie a produkty
čl. 35.2.c)	Sdílení zařízení a zdrojů
čl. 35.2.d)	Spolupráce - KDŘ a místní trhy

Zdroj: KS NS MAS ČR JČK

Protože jsme oblasti podpory v rámci OP ŽP již popsali výše, zbývá poslední operační program, a sice OP Z.

Tabulka 10: Oblasti podpory OP Z zpřístupněné MAS

Oblasti podpory OP Z zpřístupněné MAS
Sociální služby a sociální začleňování
Zaměstnanost
Sociální podnikání
Prorodinná opatření

Zdroj: KS NS MAS ČR JČK

Jak je možné vyčíst z tohoto krátkého přehledu, podpora je zaměřena na několik oblastí. Jedná se o řešení sociální problematiky a zaměstnanosti v rámci sociálních podniků (IROP, OP Z), školství a vzdělávání (IROP a částečně PRV 2014 – 2020), podporu zemědělství, lesnictví a diverzifikace činností zemědělců (jedná se v podstatě o jedinou

možnost podpory cestovního ruchu v tomto programovacím období – PRV 2014 – 2020), podpora rozvoje infrastruktury se zaměřením za zemědělskou a lesnickou (PRV), ale také silnic, resp. cyklostezek a cyklotras (IROP). Kromě těchto oblastí lze ještě podporovat prorodinná opatření, pozemkové úpravy a územně plánovací dokumentaci.

Zhodnocení nastavení OP pro MAS

Na první pohled se může zdát, že výše uvedený přehled skýtá pro rozvoj našeho venkova velké možnosti. Pravda je ovšem jiná a jen zpracování podrobnějšího posouzení nastavení nového programového období pro MAS by znamenalo popsat desítky stran textu a předložit podrobné zkoumání nejen nastavení programů, ale také samotných strategií MAS. Pro naše potřeby postačí vyjmenovat několik základních problémů vycházejících přímo z praxe MAS.

V prvé řadě je nutné zmínit, že principy LEADER, pokud má metoda opravdu fungovat, mají mít určitou volnost ve smyslu využití prostředků. Nemáme na mysli v žádném případě méně striktní kontrolu jejich využití, ale především zaměření na jednotlivé problematiky. Příkladem za všechny může být problematika rekonstrukce místních komunikací a drobné sakrální architektury. V obou případech bylo ve většině MAS v jižních Čechách na základě vypracování strategie konstatováno, že se jedná o oblasti, které regiony potřebují podpořit. Ovšem výše uvedené OP takovou podporu nenabízejí, či ji natolik omezují, že se zcela vytrácí jejich předpokládaný význam pro značnou část území. V případě kulturních památek budou například podporovány revitalizace jen těch památek, které jsou součástí souboru mimopražských památek zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO, památek zařazených na Indikativní seznam světového dědictví UNESCO, dále národních kulturních památek a památek evidovaných v Indikativním seznamu národních kulturních památek (Mmr, 2015a, s. 102). Dá se s úspěchem polemizovat, zda je takové omezení prospěšné většímu množství regionů a zejména venkovu obecně. Takovéto památky jsou totiž už z podstaty považovány za velmi významné a zajistit prostředky na jejich opravu či údržbu je jistě snazší, nežli podpořit zdařilou rekonstrukci vesnických kostelů atd. Také rekonstrukce místních komunikací, kdy v případě některých MAS požadavky atakují několikamiliardovou hranici, nelze v současné době prostřednictvím MAS jejich opravu vůbec podporovat. Priority, které vzešly z území, se tedy ve velké většině míjí

s nastavením programů v novém programovém období a jedna z velkých předností LEADERu tak byla v podstatě eliminována. Papež uvádí, že není v silách centrálních úřadů jasně definovat jednotlivá opatření (pro zajištění zvyšování kvality života na venkově. pozn. autora) a že je zapotřebí vytvořit ministerstvo pro venkov a delegovat rozhodovací pravomoci do regionů a právě k tomuto má přispět také LEADER (Papež, 2005, s. 28). V ČR ovšem nyní panuje zcela opačný kurz.

Dalším problémem z hlediska nastavení možnosti čerpání je extrémní časový skluz celého období. V současné době (2. Polovina roku 2016) prozatím není schválena byt' jen jediná strategie MAS a čerpání tak zcela vážne. Časový pres, který z toho důvodu MAS v příštích měsících a letech čeká, je ideálním prostředím pro neúmyslné generování chyb v rámci administrace.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 60 % MAS považuje tento stav i stav metody LEADER u nás vůbec za zcela nevyhovující, 33, 3 % za vyhovující pouze částečně a jen 6, 6 % za zcela vyhovující.

Častým jádrem sporů mezi zástupci MAS a řídicími orgány jsou také limity, které musí žadatel splňovat při podávání žádostí o podporu. Ty jsou zejména v IROPu nastaveny v podstatě výlučně pro větší města (hustota dopravy, směry dopravy, počet zúčastněných osob, existence širší občanské vybavenosti apod.), zatímco malé obce, které v minulém programovém období mohly díky MAS čerpat finance na menší (ale pro obce nikoli méně významné) projekty, mají v tuto chvíli cestu uzavřenou. Ani v případě OP Z není situace zcela ideální, protože žadatelé musí na základě podpory splnit přísně nastavené indikátory (generovat 1 celý úvazek při dotaci 400 000 Kč atd.).

Z dotazníkového šetření dále vyplývá, že celých 100 % MAS se domnívá, že řídicí orgány, resp. jejich zaměstnanci nemají dostatečnou znalost o fungování MAS a LEADERu jako takovém a je nutné zajistit jejich důslednou osvětu v této problematice.

Další činnost MAS

Přerozdělování alokace ve výše uvedených programech je hlavní, nikoliv jedinou aktivitou, kterou MAS i v období 2014 – 2020 mohou pro rozvoj jihočeského venkova

vyvíjet. MAS se za minulé období ve většině případů naučily velmi úspěšně realizovat malé neinvestiční projekty (tzv. měkké), které mívají nejrůznější zaměření. Společné je pro ně především předávání zkušeností, propagace metod udržitelného růstu, vzdělávání i zakládání a rozvoj sítí a spolupráce. V tomto úsilí budou zajisté MAS pokračovat i nadále, ať už prostřednictvím projektů financovaných Celostátní sítí pro venkov (CSV), krajských či jiných grantů. Tyto finančně minimalistické projekty přinášejí do venkova oživení, nové nápady, chuť pracovat a v neposlední řadě podporují i drobné podnikatele, zejména pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu (pronájem prostor, ubytování, pohoštění).

Další možnou oblast činnosti MAS představuje také spolupráce s Jihočeským krajem. Ta je doposud spíše v začátcích, nicméně MAS představují spolehlivého partnera např. při zajišťování propagace Jihočeského kraje (Země Živitelka) a zároveň také nepřehlédnutelnou zásobárnu informací o více než 90% území kraje, vč. projektů, které veřejný a další sektory mají v úmyslu realizovat nebo by realizaci velmi uvítaly.

Činnosti MAS bude v novém období poměrně výrazně zaměřena také na oblast školství. V prvé řadě mají MAS v novém období možnost poskytovat poradenství mateřským a základním školám na svém území poskytovat odbornou pomoc s problematikou podávání žádostí do nového Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) prostřednictvím nového monitorovacího systému (MS2014+). Zejména mateřské školy a menší venkovské školy podle průzkumů takovou pomoc uvítají.

Kromě poradenství v OP VVV již koncem roku 2015 velké množství MAS podalo žádost o dotaci k realizaci projektů tzv. místních akčních plánů. Jedná se opět o projekty v rámci OP VVV Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT ČR). Jejich realizací by mělo dojít k systémovému zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách na území správních obvodů obce s rozšířenou působností (ORP). Za tímto účelem bude v rámci jednání partnerství vytvořen místní akční plán vzdělávání (MAP) pro řešení místně specifických problémů a potřeb s orientací na dostupné a inkluzivní vzdělávání a rozvoj potenciálu každého žáka. MAP bude tvořen metodou komunitního plánování – podporou spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve

vzdělávání. Cílem je zejména definování problémů a potřeb území z hlediska školství a vytvoření funkční spolupráce zainteresovaných skupin (MAS Třeboňsko, 2016).

Další možné oblasti činnosti MAS (Dotazníkové šetření MAS)

Z realizovaného dotazníkového šetření, které zodpovědělo 88,2 % jihočeských MAS, vyplynulo, že další možností je podpora malých kulturních a vzdělávacích akcí. MAS takovým prostřednictvím mohou přispět k rozvoji venkova poměrně výrazně, zejména s ohledem na kulturní a společenské vyžití na venkově. Z doplňujících rozhovorů s manažery MAS vyplynulo, že by se mohlo jednat o realizaci malého dotačního programu, kterým by v rádech jednotek či několika maximálně desítek tisíc Kč podporovaly regionální aktivity mládeže či naopak seniorů a případně další kulturní akce. Jde o cestu, jak podporu skutečně zajistit místním spolkům, namísto toho, aby mnohdy i poměrně značnou alokaci na konání kulturních akcí získávaly např. firmy z Prahy apod.

Výše uvedené oblasti činnosti jsou stále založeny na principu přerozdělování finančních prostředků ve prospěch domovských regionů jednotlivých MAS. Je logické, že vzhledem k procesu vzniku MAS u nás je takové zaměření činnosti skutečně základní. Ovšem MAS musejí již nyní (není-li téměř pozdě) hledat také alternativní náplně činnosti a tím i zdrojů financování svého fungování v případě, že podpora z EU bude v následujících letech utlumována.

Některé MAS dle dotazníkového šetření již nyní nabízejí zejména členským obcím a mikroregionům (ale i soukromému sektoru) poradenské služby v oblasti zjišťování dotačních příležitostí a přípravy žádostí o dotaci (jedná se však jen o necelých 30 % MAS). Nadstavbou pro tuto činnost je zajišťování realizace výběrových řízení obcím a mikroregionům. Obě oblasti ovšem kladou extrémní požadavky na management MAS, takže v současné době, kdy je činnost kanceláří mnohdy utlumena z finančních důvodů na minimum, je taková činnost prakticky vyloučena. Nicméně do budoucna lze v této aktivitě spatřovat možnost zajištění provozních nákladů MAS a v případě odpovědné a úspěšné práce také podporu rozvoje venkova (forma fundraisingu pro rozvoj obcí i komunit).

V rámci dotazníkového šetření se ve 12 % odpovědí objevil také názor, že MAS jsou velmi vhodné pro zajištění skutečně nezkráceného toku informací z venkova zejména směrem k jednotlivým ministerstvům. V této myšlence rezonuje mnohdy neodpovídající nastavování různých forem podpory, ale i snaha o možnost reálně ovlivnit přerozdělování financí z rozpočtového určení daní (RUD) tam, kde je to skutečně potřeba. MAS nemají ambici tuto činnost úřadů korigovat, jejich snahou je umožnit lidem na rozhodujících místech skutečně objektivní vzhled do stavu našeho venkova.

A závěrem je nutno zmínit, že 20 % dotázaných MAS uvedlo, že současná činnost je zcela dostačující a MAS by neměly hledat jiné cesty fungování či zaměření činnosti, ale naopak bojovat za udržení a zefektivnění současné činnosti (jedna MAS zároveň uvedla, že další cestou je realizace malého dotačního programu podpory kultury).

5 Návrhy a doporučení

V předchozí kapitole jsme podali přehled relevantních aktivit MAS, které ve své podstatě mají přímou spojitost s rozvojem jihočeského venkova. Tyto aktivity byly popsány na základě zkušeností s dosavadní činností MAS, nastavením nového programového období 2014 – 2020 i zpracování dotazníkového šetření.

Ze všech informací primárně vyplývá, že zcela zásadní je pro MAS zejména úspěšná realizace svých strategií komunitně vedeného místního rozvoje. Právě tato činnost potenciálně přinese pro rozvoj jižních Čech v příštích letech největší množství finančních prostředků (až 1,5 miliardy Kč). Vzhledem k tomu, že nové programové období znamená pro MAS významné zvýšení náročnosti celého procesu distribuce prostředků do regionů (kapitola 3.13), je velmi účelné udržet a dále prohlubovat spolupráci všech aktivních MAS nejen na jihu Čech, ale celorepublikově. Právě spolupráce a sdílení know-how je předpokladem pokud možno bezproblémové činnosti MAS. V opačném případě by MAS mohly hrozit významné sankce, které by ve své podstatě znamenaly snížení prostředků pro rozvoj venkova i ohrožení jejich samotné existence. Spolupráce MAS také představuje záruku silnější vyjednávací pozice pro metodu LEADER a MAS obecně. Právě vyjednávací pozice je pro další budoucnost LEADERu v ČR naprosto zásadní.

Spolupráce s Jihočeským krajem se ukázala jako vpravdě zásadní z hlediska činnosti jihočeských MAS a pro rozvoj jižních Čech znamená velmi důležitý synergický prvek. Tuto spolupráci je nutné nadále rozvíjet, přičemž v jejím rámci lze najít možné rozšíření aktivit MAS (malý dotační titul na místní a regionální kulturní akce a rozvoj komunit, koncepční podpora školství atd.). MAS také mohou kraji poskytovat zdarma velmi potřebný informační servis o stavu svých území.

Doposud není příliš rozšířená doplňková činnost MAS. Přitom je zapotřebí, aby MAS byly schopny samostatného fungování, protože udržitelnost minulého i současného programového období je stanovena v tomto ohledu na 5 let. I kdyby již MAS nebyly podporovány z veřejných rozpočtů, jsou nuceny zajistit administraci projektů a auditní

stopu⁹ po celou dobu udržitelnosti. Vzhledem ke zkušenostem MAS se nabízí zejména zajišťování poradenské činnosti v rámci svého území, a to nejen obcím a mikroregionům, ale v případě zájmu také soukromým společnostem.

⁹ Pojem auditní stopa je použit např. již v dokumentu Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020. Zde je auditní stopa popsána jako archivace příslušných dokumentů na úrovni nositele (týká se zejména jednání povinných orgánů MAS). (Mmr, 2015b, s. 33)

6 Diskuse

Jak bylo prokázáno v praktické části této práce, místní akční skupiny přinesly jen v minulém období do jihočeského regionu částku cca 0,5 miliardy Kč a tím významně podpořily rozvoj venkova. Potřebné informace byly čerpány z databází NS MAS ČR, SZIF a KS NS MAS ČR JČK. V nadcházejícím období 2014 – 2020 má jen podpora z operačních programů implementujících metodu komunitně vedeného místního rozvoje atakovat trojnásobek výše uvedené sumy. Z toho vyplývá, že MAS představují velmi významný prvek rozvoje venkova a je nanejvýš žádoucí udržet tyto společnosti v chodu. Jejich podporou získá také samotný Jihočeský kraj, neboť MAS prokázaly mimo své základní poslání zprostředkujících agentur také schopnost široké tvůrčí spolupráce a snahu o maximální podporu rozvoje celých jižních Čech.

V novém období 2014 – 2020 mohou MAS podporovat poměrně širokou oblast rozvoje, nicméně nastavení programů nepředstavuje v žádném případě optimální situaci, mnoho MAS tak stojí před otázkou, jak podpořit rozvoj zejména malých obcí, které jsou z důvodu nastavených limitů zcela na okraji zájmu řídicích orgánů operačních programů. Řešením může být fundraising MAS ve smyslu hledání jakýchkoliv zdrojů z veřejných rozpočtů a rozpočtů EU pro podporu rozvoje malých venkovských obcí. MAS by tímto způsobem mohly také sanovat své výdaje, které budou pro domovský operační program (IROP) nezpůsobilými.

To samo o sobě ovšem klade další, a skutečně zásadní, nároky na management MAS. Již jen samotné nabízení poradenské činnosti a případně i zajišťování výběrových řízení znamená rozšíření zaměstnanecké základny MAS a dále zajištění prostředků na kontinuální vzdělávání pracovníků, ale např. i hrazení pojištění odpovědnosti společnosti apod.

Z problémových oblastí, uvedených ve zkratce výše, vyplývá pro zasvěcené pozorovatele jedna zásadní informace, a sice že vzhledem k měnící se pozici MAS i přístupu k jejich činnosti se významně mění celé klima platformy realizující LEADER v ČR. Jestliže MAS vznikaly na základě zájmu o 7 principů LEADER (kapitola 3.5), současné období představuje právě pro jejich základní filozofii velkou zkoušku. Stále častěji se ukazuje, že princip „zdola nahoru“ nebyl řídicími orgány pochopen a je

otázkou, zda je vůbec těmito úřady vnímán jako přínos či naopak komplikování dosavadní situace hegemonního přerozdělování na základě jasného klíče. MAS by měly být schopny samy sebe výrazněji propagovat a vysvětlit přínos celého hnutí k rozvoji většiny území ČR.

S touto oblastí úzce souvisí problematika systému hodnocení MAS, kterému jsme se věnovali podrobněji v kapitole 3.11. Právě i v rámci hodnocení MAS bylo prokázáno, že samotné principy pro řídicí orgány nejsou (do určité míry logicky) tím nejdůležitějším. Přístup řídicích orgánů a ministerstev, který je zcela zásadní pro celou platformu MAS tak zároveň představuje největší výzvu i nebezpečí.

7 Závěr

Bakalářská práce se zabývala primárně potvrzením či vyvrácením hypotézy „Místní akční skupiny účelně rozvíjejí jihočeský venkov.“ Vzhledem k tomu, že meritum dosavadní činnosti MAS leželo v realizaci svých strategií v rámci PRV 2007 – 2013, byla logicky hlavní pozornost zaměřena na toto období. Výsledky činnosti MAS byly posuzovány na podkladě dat získaných z databází NS MAS ČR, KS NS MAS ČR JČK, SZIF (resp. Mze) a jednotlivých MAS. Pro přesnou definici zájmového území byla využita také data ČSÚ. K hodnocení bylo také využito dotazníkového šetření mezi jihočeskými MAS a několikrát se autor práce dotazoval přímo manažerů jednotlivých MAS.

Hypotéza, že MAS účelně rozvíjejí jihočeský venkov, byla potvrzena. Byl zhodnocen vývoj metody LEADER v období 2007 – 2013, podán přehled úspěšnosti MAS v procesu schvalování strategií, komentován systém hodnocení MAS, navržena jeho alternativa pro potřeby Jihočeského kraje a predikována situace MAS, resp. jejich možný přínos jižním Čechům v období 2014 – 2020. V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno možné další zaměření činnosti MAS v budoucnu, ale také jasně doložena nespokojenost MAS se zaměřením nových operačních programů i se znalostí řídicích orgánů o MAS a LEADERu obecně.

Činnost MAS ve sledovaném území je možno hodnotit pozitivně nejen pro samotnou výši prostředků, které byly vynaloženy na rozvoj území, ale také pro samotný princip fungování MAS, kdy jediná společnost vyvíjí činnost na podporu veřejného, ale i soukromého a neziskového sektoru. MAS realizovaly v minulém období projekty s průměrnou výší do 350 000 Kč (kapitola 3.9.2). Podpořily tak více než 1 100 projektů a v případě žádné MAS se neobjevil jediný dotační skandál. Lze tedy konstatovat, že MAS rozdělovaly prostředky na velké množství potřebných projektů zcela transparentně a v souladu se svými strategiemi.

Také nadcházející období bude v principu velmi podobné. MAS budou v první řadě usilovat o plnění svých strategií a podporovat projekty v rámci až 4 operačních programů. Zásadně se však mění situace MAS zejména s ohledem na náročnost administrace celého procesu, zvyšováním nároků na MAS, ale i omezením možnosti čerpání zejména pro malé obce. MAS také stojí před výzvou jak zabezpečit své

fungování po skončení tohoto programového období. Spolupráce s Jihočeským krajem je jedním z dílčích kroků, nicméně nemůže být v žádném případě jediným.

K samotné problematice, kterou se tato práce zabývá, lze konstatovat, že je skutečně rozsáhlá a není v možnostech jediného dokumentu podat celkový obraz o veškerém dění a zároveň podávat podrobné informace o dílčích oblastech (typy projektů, kompletní přehled o projektech každé ze 17 MAS, přesná znění jednotlivých operačních programů (i z důvodu častých změn v textech) apod.). To by bylo možné pouze v případě, že by se jednalo o syntézu dílčích prací, které by se explicitně zabývaly jednotlivými MAS v Jihočeském kraji. Takové práce ze všech MAS ovšem chybí a dalším nebezpečím je jejich formálnost ve chvíli, kdy se tématem bude zaobírat někdo stojící zcela mimo problematiku LEADER a MAS. Autor této práce tak zvolil cestu podání komplexních informací za celé území jižních Čech, zapojeného v rámci MAS, přičemž toto území bylo zapotřebí až nečekaně složitě definovat (kapitola 3.7.1.). Výsledky této práce pak budou dále využívány KS NS MAS ČR JČK, jejich rozsah prohlubován a poslouží mimo jiné i v rámci spolupráce s Jihočeským krajem, ale i při jednáních s jednotlivými ministerstvy a v neposlední řadě k lepší informovanosti veřejnosti o přínosech této skutečně unikátní metody.

8 Resumé

Bachelor thesis is focused primarily on confirmation or refutation of hypothesis "Local action groups expediently develop Czech rural area." In the view of the fact, that the merits of LAGs activities was till now in realisation of their strategies within the PRV 2007 – 2013, the main focus was rationally laid to this period. The results of LAGs activities were evaluated based on the data form databases of National Network of Local Action Groups in the Czech Republic (NN LAG CR), Regional association of NN LAG CR of The Region of South Bohemia, The State Agricultural Intervention Fund (or Ministry of Agriculture of the Czech Republic) and particular LAGs. For exact definition of the area of interest were used also data from CSO. For evaluation were used also data from questionnaire survey among South Bohemian LAGs and several times the author inquired directly the LAG managers.

The hypothesis, that LAGs expediently develop Czech rural area was confirmed. The development of LEADER method in period 2007 – 2013 was evaluated, overview of LAG success in the process of strategy authorisation was given, the system of LAG evaluation was commented, alternative to suit better needs of The Region of South Bohemia was proposed and future situation of LAGs, respectively their possible benefits for South Bohemia in 2014 – 2020 period, was predicted. The questionnaire survey revealed possible further focus of LAG activities in the future, but also demonstrated dissatisfaction of LAGs with orientation of new operation programmes and with knowledge of managing authorities about LAG and LEADER generally.

The activity of LAGs in monitored area can be evaluated positively not only because of the amount of finances, spent on account of development of the area, but also because of the principle of LAG functioning itself, when a single association operates to support public as well as private nonprofit sector. LAGs implemented in past period projects with average sum up to 350.000 CZK (chapter 3.9.2). They supported more than 1100 projects and there was not a single grant connected scandal in any LAG. It is possible to state, that LAGs distributed the resources for big number of desirable projects very transparently and in consistency to their strategies.

Also the coming period will be very similar in the principle. LAGs will primarily endeavour to implement their strategies and support projects within up to 4 operation

programmes. However, there are crucial changes in the situation of LAG considering the demands of administration of the whole process, increasing requirements to LAG, but also restrictions of receiving mainly for small municipalities. LAG is also facing a challenge how to ensure their functioning after this programme period. The cooperation with The Region of South Bohemia is one of the steps, but it cannot be in any case the only one.

Regarding the problematic of this thesis it is possible to state, that it is really extensive and it is not in the possibility of a single document to give overall view about all the activities as well as to give detailed information about partial sections (project types, complete overview of projects of each of 17 LAGs, exact content of particular operation programmes (also because of the frequent changes in texts) etc.).

That would be possible only in case of synthesis of partial studies, which would explicitly deal with particular LAGs in The Region of South Bohemia. Such studies from each LAG are missing and there would be also some danger of their formality in case they are analysed by someone outside of the LEADER and LAG problematic. Author of this thesis therefore chose the way of giving complex information from whole The Region of South Bohemia area included in the LAG programme, while this area was unexpectedly hard to define (chapter 3.7.1.). The results of this work will be further used by Regional association of NN LAG CR of The Region of South Bohemia, its range expanded and will serve inter alia within the cooperation with The Region of South Bohemia, but also upon meetings with particular ministries and last but not least for better awareness of public about this really unique method.

Key words: Local Action Group, rural development, LEADER, rural area

9 Přehled použité literatury

Baše, M. (2002). *Transformace venkova a suburbanizace*. In. *Město, venkovský prostor a krajina*. Praha : Agora.

Bínek, J. a kol. (2009). *Synergie venkovského prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno : GaREP Publishing.

Bínek, J. a kol. (2011). *Synergie venkovského prostoru – Paradoxy rozvoje venkova*. Brno : GaREP Publishing.

Boel, M. F. (1994). *Delivering on the Potential of the New CAP. EuroChoices*. Paris : OECD.

Čepelka, O. (2001). *Iniciativa Evropské unie LEADER pro rozvoj venkova*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Hudečková, H., Lošťák, M., Ševčíková, A. (2006). *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha : ČZU v Praze.

Kouřilová, J. a kol. (2012). *Synergie vztahu město – venkov*. Praha : Alfa Nakladatelství.

Novák, T. (2014). *Poválečné dějiny židovského obyvatelstva a jeho kultury na Táborsku*. Brno : Masarykova univerzita.

Papež, J. (2005). „*Venkov 2020*“ šance pro všechny. Praha : CEVRO.

Pospěch, P. a kol. (2014). *Vynalézání venkova v ČR po roce 1989*. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury.

Sýkora, J. (1998). *Venkovský prostor. Územní plánování vesnice a krajiny*. Praha : ČVUT.

Čepelka, O. (2008). *MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY V ČR V ROCE PĚT. Zpráva ze sociologického průzkumu s komentáři a doplňky*. Liberec : Tima Liberec. Retrieved from: <http://www.tima-liberec.cz/images/dokumenty/MAS_v_%C4%8CR_v_roce_P%C4%9Bt_2008.pdf>.

Český statistický úřad (2014a). *Statistická ročenka České republiky 2014*. Retrieved from: <<https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2014-n-zi0tqk1k5k>>.

Český statistický úřad (2014b). *Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2014*. Retrieved from: <<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112014-aco9yecp09>>.

Český statistický úřad (2014c). *Postavení kraje v České republice ve vybraných ukazatelích*. Retrieved from: <https://www.czso.cz/documents/11256/17804482/JHC_v_CR_2014.pdf/8e8b031d-7a4d-4c40-9fbad743df29608?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Fczso%2Fpocet-obyvatel-v-obcich-k-112014-aco9yecp09%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3Djhc_v_cr_2014%2B%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_redirect%3D%252Fc%252Fportal%252Flayout%253Fp_1_id%253D20137706%2526p_v_1_s_g_id%253D0>.

Evropská komise (2006). *FARNET – Síť evropských rybářských lovišť*. Retrieved from: <http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/farnet/index_cs.htm>.

Evropská komise (2014). Pokyny ke komunitně vedenému místnímu rozvoji určené místním aktérům. Retrieved from: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors_cs.pdf>.

Jihočeský kraj (2012). *PROGRAM OBNOVY VENKOVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2013. Pravidla*. Retrieved from: <<https://pov.kraj-jihocesky.gov.cz/default13.aspx>>.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2015a). *Integrovaný regionální operační program pro období 2014 – 2020*. Retrieved from:<http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/207ddc91-a4de-42ff-9d98-27cdf9ef4c5a/PD-IROP-20150604-schvalen-EK_2.pdf?ext=.pdf>.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2015b). *METODICKÝ POKYN PRO VYUŽITÍ INTEGROVANÝCH NÁSTROJŮ VPROGRAMOVÉM OBDOBÍ2014-2020*. Retrieved from: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/11/MPIN_2verze_listopad.pdf>.

Ministerstvo zemědělství ČR (2009a). *Leader – budoucnost venkova 2009*. Retrieved from:<http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf>.

Ministerstvo zemědělství ČR (2009b). *Závěrečná zpráva o Programu LEADER ČR*. Retrieved from:<http://eagri.cz/public/web/file/297808/Zaverecna_zprava_o_Programu_LEADER_CR.pdf>.

Ministerstvo zemědělství ČR (2010). *Hodnocení místních akčních skupin*. Retrieved from:<<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/aktuality/hodnoceni-mistnich-akcni-skupin.html>>.

Ministerstvo zemědělství ČR (2012). *PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace pro místní akční skupiny v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013*. Retrieved from: < https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2Fosa4%2F1%2F11%2F1352119445830.pdf >.

Ministerstvo zemědělství ČR (2015). *METODIKA PRO STANDARDIZACI MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020*. Retrieved from: < http://eagri.cz/public/web/file/320777/METODIKA_PRO_STANDARDIZACI_MISTNIC_H_AKCNICH_SKUPIN.pdf>.

Ministerstvo životního prostředí ČR (2015). *Operační program Životní prostředí 2014 – 2020*. Retrieved from: < <http://www.opzp.cz/obecne-pokyny/dokumenty>>.

Místní akční skupina Třeboňsko (2016). *Projekt "Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Třeboň"*. Retrieved from: <<http://www.mas-trebonsko.cz/?projekt-mistni-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-orp-trebon-,353>>.

OECD (2016) *.Glossary of statistical terms*. Retrieved from: <<http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6342> >.

Víšek, P. (2007). *Postavení mladých lidí na trhu práce na venkově. Česká republika*. Praha : NROS. Retrieved from: <http://www.nros.cz/content/upload/file/postaveni_mladych_lidinatrhupracenavenkove_final.pdf >.

Státní zemědělský intervenční fond (2016a). *Místní akční skupina*. Retrieved from: <<https://www.szif.cz/cs/mistni-akcni-skupina>>.

10 Seznam použitých zkratek

CRR – Centrum pro regionální rozvoj ČR
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK – Evropská komise
ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF – Evropský sociální fond
EU – Evropská unie
EUROSTAT – Evropský statistický úřad
IROP – Integrovaný regionální operační program
Kč – koruna česká
Km – kilometr
KS NS MAS ČR JČK – Krajské sdružení MAS ČR Jihočeského kraje
LAG – Local Action Group
LAU 2 – Local Administrative Units (v rámci ČR obce)
MAP – místní akční plán
MAS – místní akční skupina
Mmr – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MS 2014+ – Monitorovací systém 2014+
MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Mze – Ministerstvo zemědělství ČR
NS MAS ČR – Národní síť místních akčních skupin ČR
NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP – operační program
OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z – Operační program Zaměstnanost
OP ŽP – Operační program životní prostředí
ORP – obec s rozšířenou působností
POV – Program obnovy venkova
POV Jihočeského kraje – Program obnovy venkova Jihočeského kraje
PRV 2007 – 2013 – Program rozvoje venkova 2007 – 2013
PRV 2014 – 2020 – Program rozvoje venkova 2014 – 2020
RE – Rada Evropy
SPL – Strategický plán LEADER
SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

11 Seznam grafů, map a tabulek

Seznam grafů

Graf č. 1: Jihočeské MAS a LEADER ČR - % vyjádření podílu	27
Graf č. 2: Založení MAS v Jč. kraji v letech	29
Graf č. 3: Obce Jihočeského kraje začleněné v MAS.....	30
Graf č. 4: Obyvatelstvo Jihočeského kraje zastoupené v MAS dle NS MAS ČR.....	31
Graf č. 5: Území Jihočeského kraje zastoupené v MAS.....	31
Graf č. 6: Podání žádostí do PRV 2007 – 2013 podle jednotlivých kol příjmu žádostí .	35
Graf č. 7: Přehled úspěšnosti podání žádostí do PRV 2007 – 2013	36
Graf č. 8: Počet realizovaných projektů ve vztahu k MAS	37
Graf č. 9: Struktura celkové alokace MAS 2007 - 2013.....	39
Graf č. 10: Výsledek hodnocení MAS Jihočeského kraje v roce 2010	44
Graf č. 11: Výsledek hodnocení MAS Jihočeského kraje v roce 2011	45
Graf č. 12: Výsledek hodnocení MAS Jihočeského kraje v roce 2011	45
Graf č. 13: Rozložení alokací MAS dle OP v %	52

Seznam map

Mapa č. 1: Typologie dle OECD	9
Mapa č. 2: Nová typologie.....	10

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled limitů velikosti obcí	15
Tabulka 2: Limity území pro LEADER	32
Tabulka 3: Přehled obcí Jihočeského kraje nezařazených do MAS	33
Tabulka 4: Pořadí okresů dle počtu nezapojených obcí	34
Tabulka 5: Skutečně vynaložené náklady na POV Jihočeského kraje v letech (v Kč)...	40
Tabulka 6: Systém hodnocení MAS dle Mze	43
Tabulka 7: Přehled alokací Jihočeských MAS dle OP	52
Tabulka 8: Specifické cíle IROP zpřístupněné MAS	53
Tabulka 9: Opatření PRV 2014 – 2020 zpřístupněná MAS	54
Tabulka 10: Oblasti podpory OP Z zpřístupněné MAS.....	54

12 Přílohy

12.1 Přehled MAS působících v Jihočeském kraji

Údaje, uvedené v tabulkách, byly převzaty z databáze NS MAS ČR. Ve výčtu není uvedena MAS Jemnicko, která je řazena mezi MAS kraje Vysočina.

Místní akční skupina Blanský les - Netolicko o.p.s.		MAS Brána Písecka, z.s.	
Rok založení	2004	Rok založení	2006
Počet obcí	41	Počet obcí	26
Počet obyvatel	29 257	Počet obyvatel	10 781
Rozloha (km ²)	494	Rozloha (km ²)	361
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO	Podpora SPL 2007 - 2013	NE
Výše alokace	41 575 173 Kč	Výše alokace	0 Kč
Člen NS MAS ČR	NE	Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	120	Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	0
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	6	Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	2

Místní akční skupina Blatensko, o.p.s.		MAS Česká Kanada o.p.s.	
Rok založení	2004	Rok založení	2012
Počet obcí	32	Počet obcí	54
Počet obyvatel	16 177	Počet obyvatel	53 327
Rozloha (km ²)	342	Rozloha (km ²)	981
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO	Podpora SPL 2007 - 2013	NE
Výše alokace	17 505 184 Kč	Výše alokace	0 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO	Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	85	Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	0
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	2	Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	1

Místní akční skupina Hlubocko - Lišovsko o.p.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	21
Počet obyvatel	22 761
Rozloha (km2)	329
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	39 379 044 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	80
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	0

MAS Lužnice, z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	43
Počet obyvatel	25 507
Rozloha (km2)	464
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	33 631 226 Kč
Člen NS MAS ČR	NE
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	76
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	6

MAS Krajina srdce, z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	46 (39 v Jihočeském kraji)
Počet obyvatel	20 978 (16 075 v Jihočeském kraji)
Rozloha (km2)	634 (498 v Jihočeském kraji)
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	40 964 359 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	116
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	11

MAS Lužnicko o.p.s.	
Rok založení	2012
Počet obcí	9
Počet obyvatel	15 609
Rozloha (km2)	124
Podpora SPL 2007 - 2013	NE
Výše alokace	0 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	0
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	1

Místní akční skupina Pomalší o.p.s.	
Rok založení	2005
Počet obcí	27
Počet obyvatel	23 236
Rozloha (km2)	334
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	41 141 499 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	74
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	4

MAS Sdružení Růže z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	26
Počet obyvatel	31 304
Rozloha (km2)	832
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	46 067 268 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	128
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	6

MAS Rozkvět, z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	43
Počet obyvatel	24 676
Rozloha (km2)	808
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	36 567 907 Kč
Člen NS MAS ČR	NE
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	92
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	7

MAS Strakonicko, z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	57
Počet obyvatel	41 112
Rozloha (km2)	458
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	62 397 819 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	121
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	4

Místní akční skupina Střední Povltaví, z. s.	
Rok založení	2005
Počet obcí	26
Počet obyvatel	18 486
Rozloha (km2)	385
Podpora SPL 2007 - 2013	NE
Výše alokace	0 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	0
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	4

Místní akční skupina Třeboňsko o.p.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	61
Počet obyvatel	42 462
Rozloha (km2)	994
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	57 107 447 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	106
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	1

MAS Šumavsko, z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	54
Počet obyvatel	43 878
Rozloha (km2)	1 114
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	46 763 393 Kč
Člen NS MAS ČR	NE
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	128
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	2

MAS VLTAVA, z.s.	
Rok založení	2004
Počet obcí	14
Počet obyvatel	14 104
Rozloha (km2)	262
Podpora SPL 2007 - 2013	ANO
Výše alokace	35 617 423 Kč
Člen NS MAS ČR	NE
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	70
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	5

MAS Vodňanská ryba, z.s.

Rok založení	2004
Počet obcí	35
Počet obyvatel	22 029
Rozloha (km2)	470
Podpora SPL 2007 - 2013	NE
Výše alokace	0 Kč
Člen NS MAS ČR	ANO
Počet podpořených projektů PRV 2007 - 2013	0
Počet realizovaných projektů spolupráce (IV.2.1)	5

